

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Preocupări.

Un cor al învățătorilor !..

Un cor al învățătorilor sălăjeni este un vis frumos, o himeră, care, cred, se va putea realiza foarte cu greu. Un cor format din învățătorii din județ presupune mari jertfe materiale, din cauza deplasărilor, ce trebuie făcute cu ocazia pregătirii. Și nu în timpurile acestea de criză, acum, când organele superioare au fost silite să ordone „limitarea cheltuelilor“ învățătorilor, după ce o lungă listă de datornici sequestrați a fost publicată în »Școala Noastră«, se pot face asemenea jertfe.

Să nu uităm iarăși că formarea unui cor, trebuie să aibă mai înainte de toate un scop educativ. Adevărul este că o cântare influențează asupra oricui, iar un cor bine executat, cu atât mai mult. Dar vârsta și grijile vieții și-au pus pecetea, mai mult sau mai puțin, pe sufletele noastre și putem zice cu drept cuvânt, că mai toți avem sufletul format. Nu-i mai puțin adevărat, că s'au văzut și se văd și cazuri, când sufletul este radical transformat de muzică, dar acestea sunt rare.

Dacă e vorba să lucrăm normal, un cor al învățătorilor numai un scop educativ poate avea. Căci nu

să merită să facem cor numai pentru ochii lumii. Pe noi ne delectează și ne influențează în aceeași măsură, când auzim un cor frumos.

Avem însă o dovadă sigură că un cor învățătoresc nu se poate forma și dacă se formează, e un nou sens. Căci, dacă trebuiesc 30-40 persoane, avem entuziasmul tânăr, strălucitor, pentru artă; dacă trebuiesc suflete, cari să fie îndrumate și educate prin muzică, avem școalele normale în special și orice școală secundară în general. Aici vom găsi elemente bune pentru coruri, concerte, teatru. etc., pentru a forma, nu unul, ci trei, patru coruri. Aici și-ar avea rostul ori câte coruri selecționate după voce și oricare altă organizare artistică, căci ar influența în mod eficace sufletele tinere. Pe de altă parte nu s'ar face nici un fel de jertfă materială, iar folosul, cinstea, s'ar cuveni corpului didactic care le organizează.

E vorba să facem o excursie? Că în această excursie să dăm serbări, concerte? Vom lua elevii cu noi în excursie. Căci, cred, tot atât, dacă nu mai mult încă, folosesc și elevii din cunoașterea țării ca și noi, lată cum s'ar proceda: Pentru sfârșitul anului școlar, să zicem 1930-31, s'ar proiecta o excursie cu clasa VI a unei școale normale din județ. »Școala Noastră», care, ca organ de publicitate dascălesc, stă la îndemână, ar publica o invitație pentru învățătorii din județ, cari voiesc, să participe la această excursie. Și din elevi s'ar lua numai acei cari voiesc și au mijloace, fiți siguri că prea puțini ar rămâne acasă). Elevii pot organiza, sub îngrijirea unui profesor, oricâte serbări în drumul lor.

Imi amintesc și eu de o astfel de excursie.

Eram de doi ani învățător, în vara anului 1923. Profesorul de Pedagogie, d. Todicescu și elevii clasei

VI dela școala normală din Bârlad., au proiectat o excursie în Bucovina. La această excursie au participat toți elevii clasei VI fără să fie obligați, și ar fi participat și din alte clase, dacă ar fi fost permis. Printr'o întâmplare fericită, luând și eu cunoștința, m'am prezentat în ziua hotărîta la gară. Am achitat taxa — cam vre-o mie de lei (elevii plăteau numai jumătate) și fără vre-o altă formalitate, am intrat în rândul excursioniștilor. Eram: Patru profesori, elevii clasei a VI-a și doi învățători, (îmi luasem un tovarăș), total 41 de persoane. — Am vizitat Iașul, Suceava, Mănăstirea Putna, Vatra Dornei; am călătorit cu plutele pe Bistrița; am urcat Ceahlăul (de pe vârful căruia am admirat răsăritul soarelui, care aici își are farmecul său deosebit) am vizitat orașul Piatra și toate localitățile devenite istorice cu ocazia marelui războiu. După trei săptămâni de călătorie prin țară, ne-am despărțit multumiți în gara din Bârlad. În tot timpul excursiei n'am dat nici o serbare, nici un concert, nu pentru că băeții nostri n'ar fi putut organiza, ci pentru motivul că voiam noi să ascultăm și să învățăm de pe la alții, nu alții dela noi. Cred că sunt și'n județul Sălaj destui, și între elevi și între corpul didactic, care ar avea de învățat în asemenea ocaziuni.

Ce-i drept, nu s'a scris nimic în foi despre excursia aceasta, rămânând a fi scrisă în inimile noastre, ale participanților.

Astfel s'ar putea face și la noi, căci, așa cred, foștii elevi și eleve ai școalelor normale se simt legați de această instituție și după ce au eșit învățători.

— Acolo și-au țesut cele dintâi visuri, idealurile cele mai scumpe lor. Ar hotărî pentru toți profesorul de Istorie, de Geografie sau maestrul de muzică. — Ei ar alege locul unde să se facă excursia, precum și scopul ei. Învățătorii s'ar alipi la excursia elevilor, în

jurul profesorilor, căci, de fapt, școala normală este conducătoarea și sufletul școalei primare.

Un cor al învățătorilor? E o himeră, poate realizabilă (cu jertfe bineînțeles), dar mai frumos și mai necesar ar fi un cor al elevilor.

Acesta e drumul cel adevărat.

1 August 1930.

Gh. Hobjiță.

M u n c ă .

Suntem în plin sezon de muncă. Toată lumea știe că, nu cu gândurile se prăbușesc pietrele din cale.

Străduințele tuturor ținutesc un singur scop. Acțiunile sunt conduse de lumină, mânate de voință, către un scop înalt un scop evangelic: pace și lumină.

Individul izolat, grupul de indivizi, până la națiuni, dar trecând peste granițele națiunii, societatea întreagă, este pentru a trăi în pace, liniște și muncă, de a reconstrui moralicește și materialicește omenirea, devastată de flagelul ale cărui urme grozave strivesc și azi societatea.

Înaltul for internațional „Societatea Națiunilor» de zece ani se străduiește să vindece ranele statelor istovite încă de sforțările uriașe, ce au depus timp de patru ani de zile, sforțări la cari și a dat contribuția întreagă omenirea.

În spiritul tendinței de muncă a acestui for superior, să ne străduim și noi Românii să muncim.

Dar cum?

Pregătind individul în senzul percepțelor numitei »Societăți«. Explicându-i rolul său în societate, unde și el este un »ce« a cărui importanță se ia în considerare.

Trăim în epoca democrației, egalității și fraternității, propovăduite de umanitariștii sec. XVIII și XIX. Deci toată munca noastră se va îndrepta spre triumful acestei democrații, care înfrățește omenirea și care a fost câștigată cu sângele a milioane de oameni.

Aici vine rolul școlii și al învățătorului. Să pregătească individul pentru el însuși, pentru națiune, pentru societate, pentru democrație.

Educația și instrucția școlii va urmări dezvoltarea în om a ceea ce este în el general omenesc, și ce este special.

Individualismul încadrat în naționalismul ideal și umanitate, trebuie urmărit cu toate forțele și cu toate mijloacele, pentru crearea societății întrezărite azi. »Paradisul ar putea să se întindă peste tot pământul« (Luther).

Se reclamă pentru atingerea acestui ideal, dezvoltarea personalităților la maximum posibil, scoțind în evidență originalitatea specifică, în marginile principiului social.

Știut este că »Cel ce păzește vântul, nu va semăna și nici cel ce se uită la nouri nu va secera«, Munca este pâinea nutritoare a marilor națiuni. Să nu stăm la îndoială în fața ogorului spinos care așteaptă să fie curățit și semănat, ca să ne dea rodul visat.

Viața este o neîntreruptă luptă pentru îndeplinirea exigențelor personale, familiare, naționale și sociale. Cu cât cineva este mai convins și mai activ cu atâta poate convinge pe alții. Munca desinteresată duce la progres.

Ca apostoli ai națiunii vom propovădui: știință și cultură. Urmărind dezvoltarea individului în demnitate, moralitate, virtute și libertate. Pentru aceasta

ni se cere să fim noi înșine pregătiți, prin caracter ferm, voință energetică și virtute. Dacă personalitatea dascălului ar întruchipa aceste calități și ar urmări munca prin el însuși, lepădat de patimi, atunci și-ar îndeplini rolul său în noul stat român.

Un lucru rămâne sigur :

»Qualis rex, talis grex“.

D. Onac.

inv.

Pe frontul luptei dăscălești.

Suntem după congresul învățătorimii unite. Ca și în congresele trecute, de data aceasta, s'au discutat probleme importante, printre care locul de frunte îl ocupă: problema salarizării. Așadar, iar congresul învățătorimii. De data aceasta însă într'un mod diferit.

Evenimentele trec repede — cum a trecut și acest congres — și înregistrarea lor zilnică reușește să le pulberizeze înțelesul, dar ele se grupează și-si controlează precis cauza și efectul atunci când sunt privite în ansamblu.

Cu tot spiritul de dreptate și cu tot calmul, noi trebuie să privim în inimă lucrurile și în măsura utilului, să întrăm odată în normal.

Vacanța de vara a încetat. Un fior de neliniște străbate inima fiecăruia.

Sunt gânduri, care-ți pătrund viclene în minte, te miri când și te miri cum; le găsești deodată în primul plan al preocupărilor, fără să ști cum au răsbătut până acolo; faci apel la voință, să le izgonească, dar nu reușește-decât pentru o clipă.

Obsesia revine stăruitoare până la neurastenie, oricât te-ai strădui să lupți cu armele rațiunii și ener-

giei, împotriva ei. O asemenea obsesie, pentru momentul actual al vieții noastre, o formează: problema salarizării.

Problema nu este nouă. Că adică cine nu știe — ca în special cei tineri — suntem cu o leafă de batjocură.

Suntem o tagmă, unică în felul nostru. În spiritul celei mai perfecte dreptăți, învățătorii au cerut și cer să li se creieze un regim de salarizare mai omenos, deci un traiu care să-i scoată din starea de umilință și sclavaj.

Să li se dea — nu mult — dar suficient pentru a putea duce o viață demnă și independentă. Fiindcă mizeria le distruge elanul, inițiativa, sufletul.

S'au discutat la congresul recent din București o mulțime de chestiuni, arătând iarăși lumii că școala primară constituie cel mai de seamă institut de educație și este acum mai evident decât oricând, că ea este unica instituție eminentă culturală și unitară, este izvorul din care trebuie să se adape tot ce e om, indiferent de poziția socială, stare materială sau regiune.

Prin urmare școala primară trebuie să pregătească sufletele tuturor tinerilor vlăstari sădindu-le dragoste de școală și transformându-le în vetre încălzite, capabile de a câștiga singure învățătura.

Cine zice că aceasta meserie de învăț. nu este dintre cele mai importante? Și că temelia țării și viabilitatea statului se sprigină pe școala primară? Eu zic că nimeni. Și totuși, noi cerem, cerem și iar cerem, dar nu ne aude nimeni.

Noi am spus-o în repetate rânduri; trebuie să ni se facă dreptate. Foamea noastră nu se astâmpără numai cu discursuri. Problema cea mare de culturalizare a satelor trebuie dusă spre izbândă, dar nu flămânzi.

Suntem pe cât se pare în preajma congresului nostru județean, unde chestiunea aceasta — a salari-zării — se va aduce pe tapet.

Toată presa este cu noi și trebuie să continuăm lupta. Se vor ținea discursuri înflăcărâte sau nu, dar să nu se uite că ne-a ajuns cuțitul la os.

Trăim într'un județ de graniță unde preocupările noastre de căpățenie ar trebui să fie zilnic: nu alinarea foamei și a necazurilor, ci stăvilare neclintite în fața tuturor opresiunilor ce s'ar încerca dinăuntru sau dinafara acestei țări.

Preocupările noastre trebuie să fie consolidarea elementului autohton și ridicarea lui cu o treaptă mai sus. Atât și nimic mai mult. Până acuma nu ne-am putut împune nimănui fiindcă nu aveam o asociație puternică. Astăzi avem și o asociație și cred că vom izbândi.

Trebuie să mergem înainte pe calea cea dreaptă, cu orice sacrificiu ca să dăm piept cu inamicul.

Să strângem rândurile deci la adunarea asociației noastre județene să strigăm sus și tare că nu mai putem. Robinetul de energie și de elan s'a închis.

Ni se va răspunde că nu sunt bani, noi să nu le credem, ci să facem să urle toată presa - care este cu noi — și fără nici un risc să desfășurăm lupta ofensivă pe tot frontul nostru dascălesc. Să dea Dumnezeu.

Gârceiu, Septemvrie 1930.

Lazăr Cozma

Chestiuni didactice.

Jocul.

Natura pentru a-și asigura reprezentanți robuști pe acest pământ — indiferent felul vieții — întrebuintează cele mai minunate mijloace pentru atingerea scopului. Căci unde-ți trebuie un mai perfect mijloc în aceasta privință decât jocul. Acesta favorizează dezvoltarea fizică și psihică a individului, folosind orice moment prielnic și orice pornire naturală, — cum vom vedea. Să poate afirma că în copilărie este cel mai eficace mijloc pentru câștigarea unei experiențe proprii

Valoarea importantă ce o are jocul în educația umană se întrevinde clar din preocupările celor mai de seamă psihologi și cercetători ai sufletului omenesc spre a găsi efectul acestuia în promovarea vieții umane. Aceste preocupări, rezultate în urma observării amănunțite a manifestării individului, au o importanță deosebită pentru noi căci ne pun în lumină adevărată unele probleme a căror soluționare a fost necunoscută. Ne fac cunoscute unele înclinațiuni naturale ale copilăriei ușurându-ne munca și folosindu-ne de ele pentru repararea unor vicii sau perfecționarea unor calități.

Să vedem aceste preocupări:

Teoria surplusului de energie preconizată de H. Spencer, care spune că celulele nervoase au o instabilitate naturală care tinde spre descărcări normale și dacă condițiunile de viață ar deveni mai ușoare, acest surplus de energie nu s'ar cheltui în căutarea mijloacelor de existență și s'ar scurge în jocuri.

Complectarea acestei teorii interesante o face Karl Gross care susține că jocul este un instinct a cărui scop este educarea individului. Prin joc tinere-

tul se deprinde pentru lucrările de mai târziu. Conchide deci că copilul nu se joacă pentru că e copil ci că are o perioadă de copilărie pentru ca să se joace.

Stanley Hall pare nemulțumit cu aceste două explicații și formulează teoria recapitulării prin care vede reinviind în joc înclinațiunile de mișcare și spiritul istoric al rasei omenești. Toată evoluția activității strămoșilor și toată istoria neamului omenească se vede reinviind în viața noastră — în miniatură bineînțeles, — sub forma jocului.

Mai sunt apoi și alte teorii cari încearcă o lămurire asupra necesității jocului, pe cari cunoscându-le, ne punem o întrebare curioasă: ce este jocul?

Jocul este un complex de mișcări săvârșite de copil, — adesea și de adulți, — în unele cazuri fără nici o justificare momentană ci numai sub înboldul unei porniri lăuntrice a carei explicație o găsim în sfera afirmațiunilor de mai sus. În tot cazul însă, căutându-i explicația, vom găsi că orice mișcare săvârșită în complexul jocului are un rost și produce efecte importante. Aceste efecte se îndreaptă în două direcțiuni: asupra fizicului și asupra psihicului.

Efectele asupra fizicului influențează asupra marilor funcțiuni ale aparatului circulator, respirator, digestiv, sângele, schimbul de materii, excreția, secreția, sistemul nervos, mușchii, oasele și articulațiile. Mai impune individului reguli de igienă personală și publică, învățându-l să trăiască în așa chip încât vitalitatea fizică acumulată în timpul tinereții să fie o rezervă considerabilă pentru sporul și energia vârstei mature și-l inițiază crescându-l în arta de a trăi bine și intensiv, în exercițiul stăpânirii de sine și al conducerii proprii.

Efectele asupra psihicului influențează asupra dezvoltării intelectuale prin promovarea și întărirea simțurilor cari astfel mai bine culeg orice senzație sau impresie venită din lumea exterioară, raportându-o creierului. Astfel se înmulțesc și se dezvoltă stările

afective bazate pe joc, se întărește spiritul de observație, de inițiativă, atenția, reflexia, memoria și chiar judecata.

Mai poate avea jocul și efect moral care se referă la dezvoltarea spiritului de observație coordonat cu al respectului și raportului ce trebuie să existe între membrii sau tovarășii de joc. Pentru că jocurile adesea să desfășoare în societatea mai multor indivizi și atunci se impune observarea unor reguli care asigură buna funcționare a jocului și care practicate adesea au mare înrâurintă asupra formării individualității și caracterului.

Efectelele jocului depind în mare parte de natura lui. După felul lor și efortul care-l cer, se pot clasifica în jocuri de fugă, viteză, aruncare, adresă, forță, luptă, echilibru, sărituri, etc. etc. Imbrăcată în haina jocului găsim pretutindeni mișcarea, sub toate formele și ori cât de variate ar fi. — Nu găsim ceva metodic și ordonat însă așa cum creierul cunoaște mișcarea, după ce cunoaște mai întâi mașina trupului omenesc. E un ceva foarte interesant pentru educația fizică căci jocurile constituie un ceva tot, aproape perfect din punct de vedere educativ. „E un dar prețios oferit de natură viețuitoarelor“.

Prin coordonarea mișcărilor tindem către perfecțiune. Aceasta însă nu o atingem decât târziu când am făcut educația mișcării. Folosul realizat prin joc e enorm. Iar dacă coordonăm mișcările rezultatul e și mai palpabil. Citeam într-o revistă de specialitate *) descrierea acestor rezultate de către un doctor italian, Adolf Paolini pe cari le redau pe scurt.

„*Sporirea forței*“ a energiei pe care individul e capabil să o dezvolte prin contractiile mușchilor. Această forță se obține prin rezistența oaselor și organelor articulare. Atârnă și de sănătatea inimii, volumul plămânilor și de nutriția abundentă.

*) Bul. Ed. Fizice No. 1—1924.

„Promptitudinea“ adică capacitatea de a executa mișcări subite. Atârnă de iuțeala cu care centrii nervoși formează impulsul și iuțeala cu care se produce coordonarea.

„Agilitatea“ e capacitatea de a executa maximul de mișcări în minimul de timp. Atârnă de elasticitatea fibrelor musculare.

„Suplețea“ este proprietatea articulațiilor de a permite un joc cât mai mare și o mișcare cât mai lungă. Atârnă de legăturile articulare, de mușchii apropiați și gradul de relaxare.

„Dibăcia“ constă în putință de a executa mișcări puțin obișnuite.

„Preciziunea“ e capacitatea de a executa o mișcare pentru a obține rezultatul dorit.

„Rezistența“ la oboseală se obține prin antrenarea corpului întreg, prin perfectă funcționare a tuturor organelor și printr'o producție mai mică de toxine. A se îngriji să nu se treacă peste limită. Copil și adult nu rezistă egal.

„Robustețea“ consistă în dezvoltarea armonică a corpului. Se apreciază după înălțime, greutate, perimetru etc. Să nu se confunde cu forța: cineva poate fi robust dar nu și forte și nici cu sănătatea care e rezistența individului la boale.

Ca o încoronare a tuturor acestora urmărim frumusețea formelor adică o perfectă armonie între membre și trunchiu, o dezvoltare normală a oaselor precum și alte calități musculare.

Cunoscând cele de mai sus se impune cunoașterea feluritelor jocuri și complexul tehnic al mișcărilor ce cuprinde spre a se acomoda posibilității de execuție de către copil la o anumită vârstă. Căci jocul nu trebuie considerat ca și o simplă recreație, el în orice timp și împrejurare produce efecte pe cari fără mijlocirea lui ar fi imposibil de obținut. Efectele jocului fiind considerabile asupra ființei noastre, jocul făcând parte întregitoare a educației, — natura când ne-a creat și ne-a dat viața relativ lungă, — mai lun-

gă ca altor viețuitoare, — ne-a asigurat mijloacele pentru perfecționare și pregătirea ființei noastre spre a deveni în urmă capabili a înfrunta tot felul de greutăți ce ni s'ar ivi. Impărțindu-ne viața în perioade, pentru fiecare din aceste ne a croit și felul activității ce ființa noastră trebuie să execute pentru că pe neobservate să se scurgă întreg procesul pregătirii sale. Aci este apucătura minunată a naturii, care dacă concepe existența unei noi viețuitoare o acordează anumitor împrejurări prin care o trece în chipul cel mai fericit, desăvârșindu-o cu fiecare clipă. Ii însuflă adevărata sevă a vieții și nu lasă nici o clipă să treacă fără ca să facă ceva în favoarea acesteia; dar aceiaș natură, prin aceiaș apucătură minunată, după ce s'a desăvârșit opera, se reîntoarce și-i cere tributul. Și vai de acel ce nu e capabil să i-l dea! Aceștia sunt nenorociții, sunt schilozii și mutilații din cauza vre-unui defect fizic — poate, — de care o educație fizică conștientă l-ar fi putut scăpa dacă din bună vreme și-ar fi luat cineva însărcinarea să o facă.

Aci ne revine nouă acest rol. În calitate de educatori avem în mâna noastră o parte din destinul fizic și psihic acelor încredințați nouă pe cari trebuie să-i și cunoaștem amanunțit în bine sau rău, precum și mijloacele cari ne ajută la înlăturarea defectelor de orice fel, efectuând o educație integrală, astfel cum o preconizează cele mai noi principii ale școlii active. Dragoste, muncă, devotament, perseveranță și chiar jertfă, sunt calități indispensabile cu cari un educator trebuie să-și înarmeze sufletul pentru atingerea scopului final. Atingând acest scop am făcut un lucru mare: ajutam cimentarea virtuților nobile pe cari Neamul nostru le-a moștenit dela ilustrii săi stămoși, — Romani și Daci, cari cunoșteau valoarea educației fizice, — o știm din istorie, — și puneau mare preț pe vigoarea și sănătatea trupului căci știau că numai mintea și trupul sănătos înving. Aceste calități trezesc în individ ambiția de viață și-i aduc fericirea. Ori noi trăim timpuri noi, poporului nostru i-se des-

chid abia acum perspective de viață spre care a râvnit de veacuri. Și contribuția noastră a umililor dascăli cu tragere de inimă va fi un puternic fundament a acestei vieți.

Să nu stăm deci o clipă cu mâna'n sân.

Traian Cionfi.

„In capul tuturor științelor stă experiența“

„Știința este mai mult sau mai puțin o chestiune de modă, dânsa se schimbă și se potrivește spiritului timpului însă puterile și înțelepciunea naturii rămân totdeauna primare și neschimbate“

„Kraft und Schoenheit“

Lecție practică,

ținută la cl. VI curs supra primar, cl. V. și VII ocupație indirectă sau se lucrează și cu dâșii pentru a-și reaminti.

Plan general.

Obiectul: Geometria.

Subiectul: Volumul prizmei.

Mijloace intuitive: Aparatul lui Stihco (o cutie cu 100 cubușoare de mărimea unui centimetru cub) — un decimetru cub, și apoi metrul de lungime — cubușoare din carton etc.

Scop material. Să știe a socoti volumul diferitelor obiecte de forma prizmei (In special sunt scândurile, lăzi pentru hambare etc).

Scopul formal. Desvoltarea atenției, memoriei, raționamentul.

Metodul: Inductiv.

Forma: Euristică.

Trepte formale. Pregătirea, intuirea, generalizarea și aplicarea.

PLAN SPECIAL.

Pregătirea: Ce este o suprafață? Câte dimensiuni are suprafața? Cu ce se măsoară suprafețele? Ce este acela volum? Câte dimensiuni are volumul? Ce este aceea o prismă?

Anunțarea. Astăzi vom învăța cum se află volumul prizmei. Ce vom învăța astăzi? K. Y. Se scrie pe tablă.

Predarea. (Se arată o cutie de forma prizmei, și care este plină cu cubușoare mici) Ce este aceasta? (O cutie) Ce formă are? (forma unei prizme) Ce formă au bazele? Ce formă au fețele laterale?

Cum ați măsurat voi suprafețele? (Am pus unitate de măsură lângă unitate de măsură și apoi am văzut câte unități de măsură sunt la un loc). Ce măsură este aceasta? (Un cm.^3 fiindcă fiecare muche este de câte un cm.)

Ca să aflăm noi câți cm.^3 sunt în aceasta cutie câți cm.^3 are volumul acestei cutii, ce vom face? Vom pune cm.^3 unul peste altul până se va umple cutia și apoi vom vedea câți cm.^3 sunt peste tot și apoi numărul acela este volumul cutiei în cm.^3

Aceasta socoteală, băieți, se mai face și astfel! Aflăm suprafața bazei în cm.^2 , apoi suprafața bazei o înmulțim cu înălțimea și ceia ce ne dă este cm.^3 adică volumul cutiei de forma prizmei. Ia să vedem voi știți cum se mai află volumul prizmei? Spune X. Y. Z. Să facem socoteala. Să dă unui elev de a măsura dimensiunile bazei și găsește lungimea de 5 cm. lățimea de 2 cm. și află suprafața bazei! Ce formă are baza? (formă de dreptunghi) Cum se află suprafața unui dreptunghi? (B. X. I.) Câți cm.^2 are baza? Baza are 10 cm.^2 Măsoară și înălțimea prizmei. Câți cm. are? (Înălțimea prizmei este de 10 cm.) Ce am spus eu că

trebuie să faci cu înălțimea? (Să o înmulțim cu suprafața bazei) Care este suprafața bazei? (10 cm.^2) Dar înălțimea? (10 cm.) Pe cine ai să înmulțești dar? Am să înmulțim pe 10 cm.^2 cu 10 cm. ceea ce fac 100 cm^3 Când am tot pus câte un cm.^2 unul peste altul câte au încăput în cutie? (100) Acuma când am făcut noi socoteală după cum v'am spus eu cât ne-a dat? (tot 100) Cum se află volumul prizmei mai ușor? (R. S. B. X l.) Se face și intuirea bazei ca să priceapă ei cauza acestei formule.

Generalizarea. Copii, să știți că volumul prizmei se află: Dacă înmulțim suprafața cu înălțimea! Cum se află volumul prizmei? X. Y. Z. apoi se scrie și pe tablă regula. (Se citește regula și din carte apoi trecem la):

Aplicarea. Se dă problema următoare: Un butuc de forma unei prizme pentagonale a acărui poligon de bază este cu latura de 30 cm. iar apotema 28.7 cm. Aceasta problemă se face sub supravegherea propunătorului și apoi pentru acasă sau pentru ocupație indirectă se dă o nouă problemă din carte.

V. Ciurea.

Pagini de literatură

Cărți și reviste.

Familia și școala,

Este titlul unei valoroase cărți cu conținut pur pedagogic și de natură instructivă, recent apărută în editura librăriei «Viața Românească» din Iași. Autorul ei este Dl. Petre Modreanu fecundul institutor dela Școala de băieți No. 7 «Gh. Asachi» din Iași. Cartea conține 153 file divizată în șase-sprezece capitole, stilul e ușor de înțeles, foarte bine redată, de-o muzicalitate rară și accesibilă tuturor minților. În acest op autorul tratează despre patru probleme: educația generală, educația din familie, educația din școală, incheind cu importanta problemă «Rolul social al învățătorului din trecut și din prezent». Din cauza de a nu ocupa mult spațiu voi reda după putințele mele doar quintesența unor capitole cari obvin în mod imperios și a căror consultare ar servi la nevoie. În capitolul «Respectați copilăria copilului», pe baza psihologiei experimentale autorul biciuiește apucăturile unora, cari abuzează de precocitatea intelectuală a copilului și pretind să știe poezii grele și diferite nomenclaturi geografice și istorice.

Contra acestor abuzuri s'a ridicat verbul insurect al pedagogiei americane «Groas» care spune: Copilul nu se joacă pentrucă e copil, ci e copil pentru a se putea juca, educatorul să nu pretindă imposibilități copilului ci să se țină seamă de gradul de dezvoltare mintala a lui».

Acest principiu e susținut tot de un pedagog american, care e secundat de Claparede.

Lupta contra acestor abuzuri culminează în persoana suedezei Ellen-Kei, care dă caracterul de «dogmă» principului utopic a lui Groas. Mai departe în capitolele «Desvoltarea gustului de cetit la copii» «Cum se poate înființa o bibliotecă școlară», «Cercul de lectură» și Suflete nevinovate», autorul își dă osteneală de a ne arăta cum se poate câștiga elevilor gustul de citit, talismanul cel mai de preț ce se pa-

te da unui absolvent, se cere multă precauțiune educato-
 rului, în alegerea și distribuirea cărților pentru copii. În era
 postbelică numărul cititorilor serioși a scăzut simțitor precum
 bine spune autorul susnumitului op : cărțile de interes inte-
 lectual sunt rar consultate. Diletantismul multora pentru citi-
 tit, e înspre cărți senzaționale și pornografice, cari au alte-
 rat mult mentalitatea și moralitatea tinerilor «Suflete nevino-
 vate» este titlul unei societăți de binefacere, înființate de Dl
 Petre Modreanu, autorul acestei cărți, cu concursul elevilor
 dela școala de sub conducerea dânsului. Membrii sunt toți
 elevii și plătesc o cotizație săptămânală hotărâtă de ei, fon-
 durile strânse se întrebunțează pentru ajutorarea copiilor să-
 raci și a diferitelor societăți ca : Pâinea săracilor, Crucea ro-
 șie română etc. Ultimul capitol al lucrării e Rolul social
 al învățătorului din trecut și din prezent», care se re-
 zumă la felul cum se recrutau învățătorii mai de mult
 și cum își înțelegeau ei misiunea. Se pune întrebarea
 care este rolul social al învățătorului de azi ? Să face
 educația civică a sătenilor pentru a-și cunoaște drep-
 turile solicitate în mod unanim de aproape întregă lumea,
 mai departe a face educația morală a copiilor' Învățătorii
 sunt exponenții națiunii. Popoarele vechi onorau pe învăță-
 torii lor, Chinezii ziceau pe cel ce ți a fost învățător să-l iu-
 bești toată viața. Învățătorul ține în mână politica popoarelor,
 înfrânarea moravurilor rele, a imoralității și a ideilor anar-
 chice și bolșevice. Iată câteva spicuri din cartea preaiubitu-
 lui meu învățător dela școala de aplicație, cari ne vor des-
 chide perspective noi de orientare în pedagogie, precum ina-
 inte vreme cu glasul lui sonor și răspicat ne-a dat celē mai
 bune îndrumări posibile, cari ne-au servit și ne vor servi pân-
 nă vom trece pragul sferelor eterice. Iată dragi colegi, un om
 care nu și-a găsit nicăiri fericirea decât în mijlocul elevilor
 săi. Acum câteva zile am avut fericirea ca după șase ani
 să-l revedem iarăși în mijlocul nostru câteva ore ; intru ni-
 mic nu l'au schimbat peripeșiile vieții acesteia. Parcă-l văd
 și acum, cum ne povestea nostalgic de când eram micuți tot
 cu aceași seriozitate, absolut stăpân pe idei și de o calmitate
 rară. Foștii Dvs. elevi dela școala de aplicație, cari actual-
 mente sunt învățători, studenți și absolvenți a școalelor su-
 perioare de meserii, Vă «felicită» călduros pentru gestul e-

roic ce l'ați făcut seriind opul «Familia și școala» Trăim în convingerea că veți mai face astfel de surprize plăcute.

Spor la muncă și realizarea idealului ce vă surâde în față. Cartea se poate procura dela revizoratul școlar din Zălau.

George Perneș
inv.

Gramatică și compuneri

pentru cl. III-a primară de V. V. Haneș, Traian Șuteu, Petre Bizerea, în colaborare cu Cezar Potrescu și N. Simionovici.

După cum baza operațiunilor cu numere zecimale se pune în cl. III-a primară, tot astfel baza gramaticii, în special studiul părților de cuvânt, se face în cl. III.

În acest scop autorii și-au dat toate silințele, spre a face din manualul de față, un bun auxiliar al învățătorului în predarea lecțiilor, iar pe de altă parte, să fie plăcut școlărilor și pe nesimțite să-și însușească cunoștințele de programă analitică și de studiul limbei române.

Din mai multe exemple bine alese, se scot regulile simple, clare, precise. Pentru ca orice bucată să fie citită cu drag de copil, s'au ales subiecte variate și pe cât s'a putut, din viața copilărească.

În acest scop, d-l Cezar Petrescu, a pus și în acest manual, bucăți scurte, plăcute și deci gustate de copii.

Spre a face manualul și mai agreabil, s'au introdus ilustrațiuni, care pe de o parte, sunt plăcute școlărilor, iar pe de altă parte, pot fi subiecte de compunere diferite în clasă, cu ajutorul învățătorului.

Ca să se scată în evidență și a deosebi regulile, de exemple de teme, etc. s'au variat caracterele literelor și prin aceasta s'a înviorat coloritul manualului.

Suntem siguri că d-nii învățători cari vor consulta manualul, îl vor introduce în clasele respective, întrucât îndeplinește toate condițiunile atât în ce privește factura pedagogică, cât și cerințele programei analitice.

Manualele sunt imprimate cu multă îngrijire, într-o formă agreabilă.

Aritmetica

de clasa III primară de Traian Șuteu, Th. Iacobescu, Petre Bizerea, în colaborare cu N. Simionovici și Cezar Petrescu

Cu drept cuvânt aritmetica clasei III-a este socotită ca baza operațiunilor cu numere zecimale. Intr'adevăr dela priceperea și dela stăpânirea tuturor secretelor operațiunelor numerelor zecimale, depinde baza matematică în viitor a fiecărui individ.

Având în vedere acest lucru, autorii și-au pus toate silințele ca din acest manual, care are în fond o materie destul de aridă, din punctul de vedere copilăresc, autorii zic și-au pus toate silințele spre a le pune la dispoziție un manual, care să placă elevului și care pe nesimțite să-l facă să și însușiască toate cunoștințele cerute de programa antilică și de viața în genere.

Ținându-se în seamă aceste lucruri s'au avut în vedere principiile pedagogice: Plecarea dela cunoscut la necunoscut, dela ușor la greu. S'a ținut seamă neconținut de materialul apercceptiv al elevului. După unele exemple se scot regle clare, precise și cât mai scurte posibile.

S'a urmărit pe cât a fost posibil, o tratare cât se poate mai intuitivă, care reese nu numai după desemele din manual, ci și din analogiile cu cunoștințele lor vechi.

Numeroase ilustrațiuni cu probleme variate și cu o tehnică ireproșabilă concură în mod fericit ca să dea elevului de școală primară un manual plăcut și care să-l și introducă în cunoștințele absolute necesare cursului primar.

Mg.

In loc de Pagina Humorului.**Castele in Spania.**

Omule făcut să fie veşnic nemulţumit de soarta lui. Care nu credem cu tărie, că am fi meritat mai mult decât Pronia Cerească ne-a hărăzit? Sunt oameni cari luptă până la moarte pentru noi idealuri, mereu noi, mereu nemulţumitoare. Alţii se mulţumesc să viseze glorie fantastice, fără să facă un pas pentru atingerea lor. (Aşa suntem noi cu salarul: visăm, vorbim şi, *paşii necesari* îi fac alţii, pentru ei înşişi). Mai ales tinerii, croiesc mereu planuri, mereu iluzii — cari zboară, fugărite de vitregia sorţii şi-i lasă cu sufletul acru şi înăsprit. Tinereţii trebuie să i-se ierte, dar când unii moşulici ramoliţi şi sterpi mai nutresc visuri irealizabile, devin deadreptul ridicoli. Voiu povesti aci un caz autentic. Dascălul Moşulache are mania titlaturilor. Singurul lucru la care mai visează şi azi, la 55 de ani, e, să mai poată adăuga în cartea lui de vizită, pe lângă următoarele: director al şcolii primare; director la învăţământul supra primar (de la şcoala sa), directorul cursurilor de adulţi; directorul cursurilor de ucenici; directorul recensământului şcolar, şef al circumscripţiei şcolare, secretar al comit. şcol.; consilier comunal, preşedinte al s. secţiei învăţătorilor din plasa X.; membru fondator al «Astrei»; director la banca «Falimentul» (acel numai acţionar) etc. — ei, pe lângă toate acestea, ce frumos i-ar sta un nou titlu, scris cu litere «cicero» măcar, cum ar fi spre exemplu: «*primpretore al plasei X.*». Şi într'o zi, a avut norocul, adică ghinionul, să-şi vadă visul cu ochii . . . .

Dl. Moşulache se afla tocmai în biroul preturii, când telefonul zbărnăi cu putere. Pretorul luă receptorul, în timp ce vorbi — directorul nostru se gândea cam aşa: «Hei, bine mi-ar sta mie colea, primpretore la aparat». Dar convorbirea telefonică îi tăie firul gândirii; — «Allo! . . . Să trăiţi dl. Prefect . . . Aici pretorul plasei . . . Allo! . . . Da . . . Domnul Director Moşulache? . . . E tocmai aci în birou! . . . .

(Va urma)

Villy.

Note și Observări.

Probleme culturale.

În cel mai scurt timp învățătorimea noastră va trebui să-și înceapă activitatea și în cadrul centrelor și cercurilor culturale. Experiențele de aproape 10 ani le va ușora munca în mod simțitor și le va indica calea, ce trebuie să urmeze. Totuși nu putem trece cu vederea ocaziunea binevenită a începutului, ca să nu indicăm câteva puncte de orientare, menite a asigura roadele așteptate pe urma acestei activități culturale.

Cel dintâi lucru la care ne gândim este programul. Pentru conferințele populare va trebui să se aleagă cele mai actuale și potrivite subiecte, cari interesează deopotrivă pe toată lumea. Pe când în fiecare ședință a *centrelor culturale* se poate trata subiect nou, cu considerare la faptul, că se țin ascultărilor din aceeași comună, pentru *cercurile culturale* însă se vor statori cel mult 2--3 probleme, deoparte ca să nu se îngreuneze prea mult învățătorii, iar de altă parte ca aceleași probleme să poată fi tratate necondiționat în toate comunele, rămânând ca în comunele în cari reclamă împrejurările speciale să se mai poată desvolta și alte probleme.

Pentru variație și ridicarea nivelului ședințelor este bine și de dorit, că pe lângă învățători să se angajaze și alți conferențieri dintre preoți, medici, etc. unde se poate, fie chiar și cu alte subiecte decât cele trecute în programul oficios cu singura condițiune: să corespundă scopului.

Conferențierii își vor pregăti bine subiectele ca să le poată preda *liber*, deoarece sunt ascultate cu mai mult interes și astfel și efectul este mai mare. Durata conferinței va fi maximum de 30-40 minute.

Recitățile și corurile elevilor se vor reduce la minimum posibil, iar piesele teatrale lungi se vor abandona cu totul și înlocui cu altele scurte.

Corpul didactic, din localitatea unde urmează să se țină

ședința, va face din bună vreme o largă propagandă, ca să participe la ședințe un număr cât mai mare de intelectuali și săteni din localitate și jur. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât lumea a început deja să se cam plictisească de ele, împrejurare care se va avea în vedere și la întocmirea programului pentru ședințe.

Și acum să trecem la modalitatea înfăptuirii problemelor cari vor forma obiectul conferințelor!

Dată fiind împrejurarea, că poporul nostru este conservativ și în timpul din urmă puțin încrezător, pentru realizarea unei idei ori combaterea unui obicei rău nu sunt de ajuns 2—3 vorbe, ori o conferință două. Știm cu toții cât este de greu să ne desvăjăm de un obicei rău, ori să ne însușim altul nou. Din acest motiv trebuie veșnic ținută la suprafața și agitate și una și alta, cu toate ocaziunile binevenite, până când ideea va începe a se înfăptui. Lipsa de perseveranță a compromis atâtea idei frumoase în trecut, și tot aceasta este cauza, că activitatea centrelor și cercurilor culturale nu aduce roade suficiente. Nu este de ajuns să aruncăm numai idea nouă, ci trebuie să-i pregătim terenul și să obișnuim lumea cu ea, muncind timp îndelungat ca să poată fi tradusă în viață, altfel am bătut apă'n piuă.

Aceasta sarcină grea cade aproape numai asupra școalei și a învățătorului. Dar ori câtă putere și dor de muncă ar avea, învățătorul singur nu o poate duce în deplinire. Este silit să se ajute într'un fel oarecare. După părerea noastră cea mai potrivită modalitate este aceea să-și formeze o echipă de colaboratori din 4—5 săteni. În fiecare comună se găsesc câțiva țărani mai inteligenți și iubitori de carte și învățătură, cari pregătiți în acest sens, vor deveni buni conferențieri și propagandiști. Rezultatul nu va fi numai acela, că s'a înmulțit cu ei numărul celor înțelegători ai problemelor culturale de azi, ori că învățătorul și-a ușurat munca, ci mai cu seamă acela, că sătenii vor primi mai bucurios sfaturile și îndemnul auzite din gura semenilor lor, decât cele date de intelectuali. Și acesta va fi folosul cel adevărat.

Cauza este cu mult mai importantă decât să nu punem la probă toate mijloacele ce credem că vor duce la țintă, veșnic cercând și folosindu-ne de cele mai bune.

I. Mango.

Diverse.

Viața peste un veac.

Cunoscutul politician și scriitor englez, Lord Birkenhead, a publicat o carte cu titlul : «In anul 2030» în care se ocupă de viața noastră peste 100 de ani. Ca și atâția alți utopiști, Birkenhead e convins că inventarea unei hrane sintetice va produce o schimbare radicală a vieții sociale. Odată cu deschiderea primei fabrici alimentare sintetice, prețurile alimentelor naturale vor suferi o scădere de preț catastrofală și agricultura va fi distrusă. Alimentele sintetice vor fi mai gustoase, mai eficiente și mai variate decât cele naturale. In anul 2030 vom putea cumpăra pâine, zahar și legume sintetice mai eficiente decât un codru de pâine în ziua de astăzi. Viteza aeriană va atinge 1000 km. pe oră. Forțele naturale, astăzi încă latente, vor fi puse în slujba omenirii. In primul rând, uriașele cataracte de apă din Himalaia vor pune în mișcare uzine gigantice. Funișinginea, murdăria și sgomutul vor dispărea cu desăvârșire. Nu va mai exista încălzirea cu cărbuni. Fumul va fi ceva cu totul necunoscut. In fabricile și uzinele cele mai mari va domni o curățenie, ca în cele mai luxoase sanatorii. Mașini uriașe vor lucra fără nici un sgomot. Munca omului va fi redusă la un minim și probabil că peste 100 de ani oamenii nu vor trebui să muncească decât un ceas în două săptămâni.

Jurământul din școlile americane.

Școlarii din America la începutul fiecărui an școlar fac următorul jurământ : «Jur, că nu voi strica nici un pom. Jur, că nu voi strica nici o fereastră. Jur, că nu voi arunca nici o coajă de măr, ori alte poame pe stradă, ori în locuri unde umblă lumea. Jur, că nu voi ucide nici o pasăre și nu voi face nimănui nici un rău».

(După ziare)

Mg.

Ș T I R I

— **Guvern nou.** Demisionând guvernul Maniu, M. Sa Regelo a încredințat pe al *G. Mironescu* cu formarea noului cabinet, care s'a constituit în modul următor ;

Președinția și ministronul de externe : d. *G. G. Mironescu*, internele : d. *Ion Mihalache*, finanțele : d. *M. Popovici*, armata : d. *general Condeescu*, instrucția și cultele : d. *N. Costăchescu*, comunicații : d. *Voicu Nițescu*, industria și comerțul ; d. *M. Manoilescu*, munca și sănătatea : d. *Emil Hațieganu*, agricultura : d. *Virgil Madgearu*, justiția : d. *Gr. Iunian* și ministru fără portofoliu d. *Pan. Halippa*.

Subsecretari da stat : d. C. Angelescu, la interne, d. V. Potârca la domenii, d. Ghiță Pop la culte și d. V. V. Tilea la președinție.

Nouii miniștri au depus jurământul în 10 Oct. la Sinaia.

— **Numiri de episcopi** În zilele trecute s'au făcut numirile alor patru episcopi în diecezele vacante. La episcopia română gr. cat de *Baia Mare* a fost numit *Claris. dr. Alexandru Rusu*, prof. de teologie în Blaj ; la episcopia rom. cat.

de *Oradea Satu-Mare*, Rev. *Ștefan Friedler*, canonic în *Timișoara* ; la episcopia rom. cat de *Timișoara* administratorul apostolic, *Augustin Păcha* și la cea rom. cat. *armenească* cu sediul în *Gherla*, S. *Sa Gogian Suling*, locuitor de episcop în *Filipopol*.

— **Examenul de definitivat.** Prin deciziunea dlui Ministru al Instrucțiunii și al Cultelor No. 137.521—1930 se rennoaște stagiul pentru înscrierea la examenul de definitivat *dela data numirii în mod provizoriu la școlaele rurale*, atât învățătorilor cât și învățătoarelor, cari au funcționat efectiv în învățământul rural.

— **Dela Casa Corpului Didactic.** Casa Corpului Didactic avizază pe membrii săi din învățământul primar, rural, urban și profesional, că pe viitor orice cerere de împrumut adresată prin poștă sau prezentată direct la Casă, trebuie să aibă semnătura atestată de directorul școlaei dela care primește salariul, care va semna și aplica sigilul școlaei respective. Cererile ce se vor trimite fără această formalitate nu vor fi rezolvate. Totodată roagă pe membrii Casei din provincie, să nu se deplaseze în Capitală, deoarece Casa a rezervat zilele de *Juni, Miercuri și Vineri* pentru expedi

erile în provincie și numai zilele de Marți, Joi și Sâmbătă pentru plăți la Casă în Capitală

— **Aniversarea** unui deceniu dela înființarea universității române din Cluj s'a serbat cu mari solemnități în 21 și 22 Oct. c. La serbări au participat Familia Regală, guvernul, reprezentanții universităților și numeroși oaspeți, din țară și străinătate.

Sălajul a fost reprezentat prin 100 persoane, în frunte cu dl pref ctul județului de *Dr. Alexandru Aciu* și parlamentarii județului. Merită laude dnii protopop *C. Ofiel* și *I. Știrbu*, învățător din comuna Buciumi, sub a căror conducere poporul din sat, s'a prezentat în portul său pitoresc.

— **Deces.** Primum vestea tristă, că *Gheorghe Trifu*, învățător-preot ort. în Stâna a decedat la 1 Octomvrie a. c. în etate de 45 ani, în urma unui incident. Inmormântarea a avut loc în 3 Oct. ora 4 d. m.

Decedatul a fost un suflet bun și blând, nizuindu-se să-și facă totdeauna datorințele, ce avea în serviciul școalei și al bisericei.

Dzeu să-i facă parte în lăcașurile celor drepti.

— **Educația fizică a voevodului Mihai.** Voevodul Mihai a început un curs de educație fizică pe care-l practică de trei ori pe săptămână la oficiul național de educație fizică.

Voevodul poate fi văzut în unele dimineați pe stadion unde sub conducerea unui prof. specialist, execută alergări și gimnastică. În alte zile moștenitorul tronului are program de educație fizică în cursul după amiezei

Voevodul Mihai și-a exprimat dorința, la ultimul său curs de educație fizică, să fie lăsat să facă jocuri împreună cu copii.

Pe stadion se vor improviza diferite jocuri agreabile copiilor de vârsta copilului regal.

— **Adunarea federației Corpului didactic** s'a ținut în București la 26 Oct. a. c sub președinția dlui Dragomir Hurmuzescu. Învățământul primar a fost reprezentat prin dl. D. V. Toni. S'a discutat starea actuală a învățământului și cea materială a Corpului didactic. S'a decis ca să facă intervenții la dl. primministru, apoi la M. Sa Regele. Dacă aceste demersuri vor rămânea fără rezultat, se va convoca Congresul pentru a lua măsuri mai energice

— **Traduceri** în limba română, engleză franceză, germană, italiană, maghiară, spaniolă, sârbo-croată, cehoslovacă, (scrisori, cereri, acte procesuale, lucrări științifice, literare, tehnice etc., etc. copieri, multiplicări. Se poate dicta la mașină în Biroul de Traduceri Dr. Mandel, Cluj Str. Memorandului 9.

PARTEA OFICIALĂ

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiincios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 7531—1930 — Zălau, la 27 Octombrie 1930 — *Frecvența școlară.* Comunicăm mai jos în copie Ordinul Onor. Minister al Instrucțiunii spre strictă conformare. No. 137.500—1930, Domnule Revizor, Prin circulara No. 95.509—1930 Vi s'a tras atenția că învățătorii să stăruie s'a ducă copii la școală și să nu recuigă la aplicarea amenzilor de cât ca ultimă măsură. Suntem totuși informați că frecvența copiilor lasă pe alocuri de dorit și că învățătorii țin curs cu clasele de elevi despopolate. Vă punem în vedere să alcătuiți și să înaintați imediat Ministerului, un tablou de toți învățătorii cari țin clase cu mai puțin de 40 elevi deși numărul copiilor înscriși la școală este de cel puțin 40 elevi de un învățător, spre a aviza la desființarea acelor posturi și mutarea învățătorilor în localitățile și la școlile unde este un număr prea mare de elevi. Atrageți atenția severă învățătorilor că Ministerul îi face răspunzători de lipsa copiilor dela școală și trag consecințele prin desființarea posturilor și mutarea lor în altă parte. p. Ministru (ss) P. Ghițescu p. Director (ss) Indicifrabil.

No. 7532—1930, — Zălau, la 27 Octombrie 1930. — *Propagandă ante sifilitice.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Minister al Instr. spre conformare. România Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor Direcția învățământului primar No. 126.453—1930, Domnule Revizor, Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, prin „Direcția Educației Poporului“ a hotărât ca în ziua de Duminică 2 Noembrie a. c., să o consacre propagandei, profilactice anti-venerice (în deosebi ante-sifilitice).

În aceia zi vor fi invitați cărturarii și specialiștii noștri, pentru demonstrarea în fața maselor populare a problemei pericolului bolilor venice pentru individ, familie și nație. Vor conferența medicii, preoți și alți intelectuali în atenee biserice, șezători, teatre și la radio. Un rol covârșitor în această activitate propagandistică din ziua de 2 Noiembrie a. e., va trebui să-l aibă profesorul, învățătorul și revizorul școlar. Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus, sunteți rugați să luați parte și să dați concursul, sau să luați inițiativa pentru organizarea unei asemenea conferințe în scop de propagandă profilactică. Având în vedere importanța acestor conferințe, veți pune în vedere întregului corp didactic din acel județ, să dea concursul lor. p. Director (ss) Indicifrabil. Șeful Serviciului (ss) Indicifrabil.

No. 7541—1930. — Zălan, la 27 Octombrie 1930. — *Observarea căilor ierarhice.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Directorat Ministerial Cluj spre conformare. No. 43.091—1930, Domnule Revizor, Avem onoare a Vă ruga, să binevoiți a face cunoscut învățătorilor prin Direcțiunile școlare ale școlaelor primare și grădini de copii, că să nu mai înainteze direct corei Serviciului Instrucțiunii și chiar Onoratului Minister încunjurând calea ierarhică. Pe lângă neajunsul că, aceste (cereri) se rezolvă mai târziu făcând drumul cu ocol, dar ele sunt și o dovadă a lipsei de respect față de Autoritățile imediate (Direcțiunile școlare, Revizoratele școlare.) De multe ori constatăm că, și cele afirmate în ele nu sunt adevărate, cerând să se inducă în eroare Autoritățile școlare. Din aceste motive ne vedem nevoiți, să aplicăm sancțiuni celor cari nu vor respecta forma înaintării hârtiilor pe calea ierarhică. p. Șeful Serviciului Instrucțiunii Publice și al Cultelor (ss) Const lencica. p. Șeful secție (ss) Dr. Orban.

No. 7479—1930. — Zălan, la 24 Octombrie 1930. — *Conținutul rapoartelor.* În legătură cu ord. nostru No. 617=1929 și 1945—1930 publică în revista Școala Noastră cel din urmă în numărul 78—1930, avem onoare a Vă comunica în copie ordinul Onor. Directorat Minist. Cluj spre conformare Nr. 43 089-1930 Domnule Revizor, Pentru ușurarea muncă de registrarea a rapoartelor Dv. la acest Serviciu, Vă rugăm, să binevoiți ca de aci înainte în colțul drept, sus să scrieți pe scurt conținutul ra-

portului, o singură propoziție Acesta va ușura și rezolvirea mai rapidă a hârtiilor, putându-se repartiza imediat la diferite birouri. Puteți să cereți și Dy ca și Direcțiunile școlare să se conformeze acestui ordin. Șeful Serviciului Instr. și al Cultelor (ss) C. Iencica. p. Șeful Secției (ss) Tetre Iluțiu.

No. 7597—1930. — *Elevele cu 4 cl. primare pot urma cursurile de industrie casnică.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Minister al Instr. spre conformare. Nr. 77182—1930, Domnule Revizor, Pe baza avizului Nr. 3234—1930, al consiliului de Inspectori Generali, Vă facem cunoscut să punctați în vedere școlărilor primare din cuprinsul județului Dy. că, Ministerul a aprobat ca elevele absolvente a patru clase primare pot urma cursurile de industrie casnică, fără a mai fi obligate a urma cursurile complementare. Director (ss) P. Ghițescu Șeful serviciului (ss) Indicifrabil.

No. 8105—1930. — Zălau, la 28 Octombrie 1930. — *Recunoașterea anilor serviți pentru examenul de definitivat.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Directorat Ministerial spre conformare. No. 45584—1930 Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut că, Ministerul prin decizia No 137521—1930, a dispus să se recunoască stagiul pentru înscrierea la examenul de definitivat, dela data numiri în mod provizoriu la o școală rurală atât învățătorilor cât și învățătoarelor, cari au funcționat efectiv în învățământul rural. Comunicați tuturor Direcțiunilor școlare din județul Dvoastre punându-le în vedere săși întocmească statele personale, caetul de schiță și colecția proceselor verbale de inspecție. Cari nu vor înainta la timp cerere și nu vor avea actele în ordine nu vor fi admiși. Șeful Serviciului Instrucțiunii Publice și al Cultelor (ss) Const. Iencica. p. Șeful secției (ss) Eugen Albu.

No. 8109—1930. — Zălau, la 27 Octombrie 1930. — *Aniversarea nașterii Marelui Voivod Mihai.* Comunicăm în copie ordinul Onor Director Ministerial spre conformare. No. 45729—1930 Onorată Direcțiune, Vă facem cunoscut că aniversarea nașterii Marelui Voivod Mihai 25 Octombrie nu va avea loc M. S. Regele a hotărât să se officieze în ziua numelui 8 Noembrie a. c. Șeful serviciului (ss) V. Seni.

Zălau, la 23 Octombrie 1930. — „Directoratul Ministerial Serviciul Instr. și al Cultelor Cluj“ No. 38.337 Inreg. sub No. 6808—1930, Domnule Revizor, Avem onoare a Vă atrage atențiunea asupra grijei ce trebuie să puneți în cercetarea cererilor de concediu a membrilor Corpului didactic. Vă tragem îndeosebit atențiune: 1.) Cererile trebuie însoțite de certificate medicale, date de medicii de Circumscripție, medici primari, medici de spital de stat. Celelalte vor trebui vizate de acestea: 2) Petiționarul trebuie să spuie cine îl suplinește, iar Dv. să arătați în raport data începerii concediului și de cine e suplinit și în ce condiții. 3.) Pentru concedii mai mici se poate conține clasele, *ca spesele de suplinitor să încarce cât mai puțin bugetul statului*. 4.) Pentru cei cari cer aplicarea art. 139 și sunt supliți de cineva, plata lor, până sosește aprobarea din Minister, se face din leafa titularului. După ce a sosit aprobarea cu aplicarea art. 139, veți înainta imediat state de plată individual pentru a nu se face încurcături și a nu sili pe titular și suplinitor, să aștepte. 5) Veți veghea ca acei care au avut în anul trecut 9 luni de concediu (iar cei cu tuberculoză un an și 3 luni) să ne faceți cunoscut pentru a cere punerea lor în disponibilitate. Numai după ce se fac sănătoși pot fi reprimiți în învățământ. Totdeodată la cei cu concedii mai lungi ne veți arăta în fiecare data de ce concediu s'au bucurat (timpul și No. nostru de aprobare.) În aprecierea dreptului la concediu să vă orientați după dreptate și interesele învățământului. Cei cari abuzează, să fie aduși la brazdă. p. Șeful serviciului Instr. și al Cultelor (ss) C Iencica. p. Șeful Secției (ss) Eugen Albu.

Revizor școlar .

D. Mărgineanu.

No. 7600—1930.

Circulară către toate direcțiunile școlilor primare de Stat din județul Sălaj.

Domnule Director,

Ca urmare ordinului nostru No. 6883—1930 avem onoarea să vă fac cunoscut, că terminându-se registrele pentru inventarizarea averilor școlare, la firma „Luceafărul“ din Zălau, am dispus să se trimită tuturor școalelor din județ. Costul lor se va achita din fondurile școlare, numitei firme, conform facturii, în cel mai scurt timp posibil. Registrele sunt confecționate pentru o perioadă de 5 ani.

La întocmirea inventarelor se necesită patru registre: *Registrul-inventar* în dublu exemplar: *Inventarul-jurnal* și *Inventarul-special*.

Registrul-inventar cuprinde următoarele partide; proprietăți agricole (partida No. 1) pădurile statului (mod No. 2) proprietăți clădite etc. (mod. No. 5) instalațiuni mobiliere și mobilier (mod. No. 12); hârtii de valoare (mod. No. 13); creanțe active (mod. No. 14) creanțe active (mod. No. 15) soldurile numerar (mod. No. 16) și recapitularea registruului-inventar (mod. No. 17).

În aceste partide se va trece întreaga avere mobilă sau imobilă și pasivul școalelor, în baza proceselor verbale de constatare a averii conf. art. 6—12 din Instrucțiuni. La recapitularea registruului-inventar se va trece evaluarea partidelor conf. evaluărilor. Un exemplar din procesele verbale semnat de delegația de constatare: directorul școlii, un delegat al Comitetului școlar și un al treilea membru se va anexa într'un registru-inventar la partida corespunzătoare, astfel fiecare partidă din acel registru va fi justificat cu un proces verbal.

Fiecare partidă și recapitulație generală se va încheia imediat sub text și se va semna de către președintele comitetului școlar; directorul școlii și un delegat.

Registrul-inventar astfel întocmit se va înainta pentru verificarea, Revizoratului școlar în termen de 5 zile, în dublu exemplar (anexându-se la un exemplar procesele verbale amintite mai sus) conf. art. 15 din Instrucțiuni

În *Inventarul-jurnal* se va trece întreagă averea școlii în ordine cronologică conf. art. 17. A. iar în *Inventarul-special* se va trece averea din inventarul-jurnal pe grupările arătate la art. 17 lit. B. p. 2.

Specificările arătate se vor repartiza în registru astfel, să se poată continua și în anii următori. Deci pentru fiecare grupare se va rezerva loc potrivit d. ex. la grupa (capitolul) *Mobilier* se vor trece obiectele în 5 rubrici, se vor mai rezerva 15—20 rubrici și numai după aceea se va începe un nou capitol (grupă). În inventarul-special numărul de inventar, din rubrica primă va începe cu No. 1 la fiecare grupă (capitol).

Notez că în acest registru nu se vor trece obiectele în rubrici separate, ci obiectele de acelaș fel într'o singură rubrică dex. la mobilier (bănci școlare toate într'o rubrică etc.

Pentru bibliotecă este parădă separată (No. 20) la sfârșitul acestui registru.

Atât registrul inventar-jurnal cât și inventarul-special se încheie la 31 Decembrie în fiecare an.

La întocmirea și conducerea acestor registre se vor avea în vedere instrucțiunile date de Onor. Ministerul Instrucțiunii publice și al cultelor unde se descrie întreaga procedură. Dacă școala are în administrarea sa avere care nu formează proprietatea statului (fostele școli confesionale etc.) se va consemna în procesele verbale de constatare. În registre, însă se va trece întreaga averea administrată de școală.

Toate registrele se vor pagina, parafa și șnurui semnându-se de către președintele comitetului școlar și directorul școlar, și se vor păstra în arhiva școlii cu cea mai mare grijă.

Zălau, la 22 Octombrie 1930.

No. 8001—1930 — Zălau, la 29 Oct. 1930 — *Important*
Neexecutarea ordinilor. Din verificarea scriptelor administrative s'a constatat că o mulțime de direcțiuni școlare n'au executat ordinele menționate mai jos — prin cea ce cauzează mult rău întregului învățământ din județ și paralizează mersul serviciului Puncm în vedere deci direcțiunilor școlare vizate, sub urmările disciplinare, să excente imediat ordinele ce urmează:

1.) Nr. 157 -- 1929 Raportul trimestrial termen 1 Octombrie 1930. 2.) Nr. 6371 -- 1930. Tabloul învățătorilor cu numărul elevilor pe clase Termen 30 Septembrie a. c. 3.) Orarele pe anul școlar 1930—31. Termen 30. Septembrie a. c. 4.) No. 4325—1030. Înaintarea angajamentelor încheiate cu servitori școlii.

Revizor școlar:
D. Mărgineanu

Comitetul școlar județean al județului Sălaj.

No. 1350—1930. — Zălau, la 24 Oct. 1930. — *Arendarea terenului școlar pe anul 1931.* În vederea întocmirii bugetului pe exercițiul 1931 invităm toate comitetele școlare, ca'cel mai târziu până la 15 Noemvrie a. c. să înainteze contractele de arendarea terenului școlar pe anul agricol 1931. Contractele se vor înainta în dublu exemplar fiind însoțite de toate actele necesare (copia procesului verbal de evaluare cererile învățătorilor certificat comunal despre pământul cel cultivă fie care inv.). La arendarea terenului școlar se vor observa strict dispozițiunile art. 76 din lege, art. 127—128 din Regulament și instrucțiunilor date în Călauza pag. 78—81. Terenurile școlare-rămase după formarea câmpului de experiență — ce nu se vor arenda de membrii corpului didactic și despre cari nu vor intra contractele până la termenul fixat mai sus, se vor arenda la particulari prin licitație publică. Contractele înaintate aci fără anexele recerute nu se vor lua în considerare, se vor fi considerat ca neintrate. Comitetele școlare cari nu au nici un fel de teren vor înainta un raport negativ.

No. 1351—1930. — Zălau la 24 Oct. 1930. — *Cultura Câmpului de experiență pe anul 1931.* Pentru executarea dispozițiilor art. 127 din Regulament privitor la aplicarea legii învățământului primar, punem în vedere tuturor Comitetele școlare ca în înțelegere cu învățătorii școalelor să stabilească și planul pentru cultivarea câmpului de experiență care se va înainta aci însoțit de un proces verbal și schița terenului în dublu exemplar spre aprobare, cel mai târziu până la 15 Noemvrie 1930.

No. 1352—1930. — Zălau, la 27 Oct. 1930. — *Rezultatul culturii câmpului de experiență pe anul agricol 1930.* În baza art. 127 din regulamentul legii învățământului primar punem în vedere tuturor Comitetele școlare să înainteze până la 15 Noemvrie a. c. un proces verbal în care se va arăta dacă în anul agricol expirat cultura câmpului de experiență s'a făcut de învățători după planul de cultură stabilit și cari sunt rezultatele obținute (valoarea produselor).

No. 1353—1930 — Zălau, la 24 Oct. 1930. — *Dispoziții la întocmirea bugetului pe anul financiar 1931.* Având în vedere că unele comitete școlare au înaintat bugetul pe anul financiar 1931 pentru verificare și aprobare, punem în vedere tuturor comitetele școlare din județ, că până la primirea instrucțiunilor pentru întocmirea bugetului să nu le înainteze.

Președinte.

Dr. Alex. Aciu

Secretar.

D. Mărgineanu

Asociația Inv. din jud. Sălaj.

No. 62—1930.

Convocare.

În conformitate cu disp. Art. 18 din Statute și în baza hotărârii Comitetului Centr., luată în ședința ținută în 30 August a. c., dñii membrii ai Asociației Inv. din jud. Sălaj se convoacă în

adunare generală anuală

la Zălau, pe ziua de 15 Noembrie 1930, având următoarea

Ordine de zi :

I.

1. Dim. la ora 8—9 sfta liturghie, la care membrii vor participa în corpore.

2. Deschiderea ședinței la ora 9 și $\frac{1}{2}$ a. m.

3. Alegerea alor trei membrii pentru verificarea procesului verbal.

4. Raportul general al Com. centr., a.) asupra activității Secției dela ultimă adunare, b.) asupra cassei

5. Alegerea comisiunilor pentru rapoartele de sub P. a.) b.).

6. Conferința dlui D. V. Toni, președintele Asoc. Gen. a Inv. din România.

7. Conferința dlui Gheorghe Iancu; inv. în Carăi: „Problema satului românesc; rolul învățătorului în desfășurarea ei“

Prânz comun la ora 1--2.

II.

8. La ora 3 p. m. raportul comisiunilor de sub P. a.) b.).

9. Modificarea unor articoli din Statute, conform Statutului Asoc. Gen. a Inv, din România. Raportor ; dl. Ioan Cleja.

10. Alegerea biuroului și a comitetului central.

11. Diverse.

12. Inchiderea ședinței.

III.

Seara la ora 9. fix, ședință festivă, in sala teatrului, in cadrele căreia dl. *Emil Pocola*, preș. de onoare a Secției va fi decorat cu medalia de recunoștință a Inv. Sălăjeni. Pe urmă desfășurarea programului festiv, după care va urma dans.

Programul de seară la cassă.

Din ședința Comitetului centr. al Asociației Inv. din jud. Sălaj, ținută in Zălau, la 30 August 1930.

Președinte,
SIMION OROS.

Seeretar,
DUMITRU ALUNAR

NOTĂ. La diverse se vor discuta numai propunerile intrate la prezidiu, cu cel puțin 3 zile înainte de adunare. Pentru petrecerea cu dans, aranjată de Asoc. Inv. invitări speciale nu se vor trimite. St. familii inv. să se considere invitate pe aceasta cale.

Costumul național va fi binevăzut.

La Zălau.

Ziua de 15 Noemvrie 1930, trebuie să fie o zi memorabilă pentru învățătorii acestui județ, pe de o parte, pentru că dela unire, în aceasta zi își vor ține a zecea adunare generală, iar pe de alta parte, pentru că, în aceasta zi Asociația Inv. din jud. Sălaj va decora cu medalia sa de recunoștință pe organizatorul și cel dintâi președinte al ei, *Emil Pocola*, fost învățător în comuna Bocșa-Română, pe urmă organ de control în plasa Tășnad, azi pensionar.

Aceste două motive ar trebui să fie de ajuns, ca toți câți ne numim învățători să fim de față la întrunirea din Zălau, unde să ne dăm mâna de frățietate pentru o bună înțelegere și o adevărată armonie dascălească.

Dar mai este și al treilea motiv.

Conferința dlui *D. V. Toni*, președintele Asociației Gen. a Inv. din România, va fi un moment de relevare și înălțare a sufletelor dascălești, către idealul sfânt ce trebuie să-l aibă în vedere, în toate timpurile; va fi goarna, care va trezi din letargia condamnată, în care se mai află încă mulți dintre colegii noștri; va fi glasul, care ne va chema la adevărata luptă pentru binele și prosperitatea noastră atât socială cât și profesională; va fi glasul îndrumător pentru activitatea ce trebuie să dezvoltăm pe toate terenurile posibile și formele îngăduite pentru ridicarea școlii românești și prin ea a poporului dela țară: *nădejdea și puterea viitorului*.

Iată deci, de ce în aceasta zi, nici un învățător nu va putea să rămână acasă, ci punând la o parte ori ce preocupare, va grăbi la Zălau, acolo unde

ii este locul, unde trebuie să fie, dacă nu-i este rușine să poarte cel mai frumos nume din lume: *numele de învățător*.

Invățătorule! Acesta a fost cuvântul cu care apostolii îl grăiau pe Christos Dumnezeu.

Invățătorule! Așa a zis poporul, care asculta cu multă sete învățăturile lui Christos Dumnezeu.

Invățătorule! Așa ne zic copiii de școală și părinții acestora, cari deopotrivă ne privesc ca pe adevărații lor îndrumători și povățuitori.

Și, dacă acesta este adevărul, noi nu trebuie să ne ferim nici odată de a ne afirma de ceea ce suntem: *adevărații învățători, apostoli ai neamului*.

Deci, ne afirmăm, mai întâi, ca învățători, în școlile noastre, în mijlocul școlarilor, când le împărtășim acestora cunoștințele necesare pentru viața care le stă înainte.

Ne afirmăm ca învățători în mijlocul poporului dela țară, unde trăim, când prin purtarea și sfaturile noastre le arătăm adevărata cale pe care trebuie să urmeze pentru binele, fericirea și prosperitatea lui.

Ne afirmăm ca învățători în adunările noastre profesionale, discutând probleme, dela realizarea căroră depinde ridicarea tagmei noastre și prin ea ridicarea masselor la o cultură, care să-i asigure locul cuvenit în concertul popoarelor civilizate.

O întrunire dascălească nu este de formă deci, ea este o necesitate imperativă.

Și, cine ocolește de a participa la întrunirile dascălești, dascăl fiind, și nu-si dă aportul ce trebuie să-l dea, dovedește că, *este dușmanul acelei tagme din care face parte.*

Dar adunarea din Zălau va fi, căci trebuie să fie, memorabilă și pentru motivul că, în aceasta zi

se vor aduce omagii acelor dascăli, bravi luptători și înainte mergători ai noștri, cari azi sunt în retragere, iar alții decedați, însă prin munca lor devotată în cele mai grele zile au știut să fie la datorie, atât cu vorba, cât și cu fapta.

Așadar, manifestația noastră din 15 Noembrie a. c. trebuie să impună înc'odată respectul față de noi, al tuturor acelor, cari mai trag la îndoială adevărata activitate și devotamentul dascălului român.

Ca să impunem însă trebuie să aducem atât jertfă materială, cât și jertfă de timp și să contribuim prin prezența și cuvântul nostru rostit liber la măreția acelei prea frumoase manifestări profesionale.

Vor fi, fără îndoială, colegi și colege, care au devenit șceptici și cred că, întrunirile noastre nu au nici un efect, iar rezultatele adunărilor sunt absolut minimale față de jertfele ce le aduc în acest scop.

Acestea sunt părerile acelor colegi și colege, care ar dori ca, fiecare manifestațiune profesională să ducă la un rezultat precis. Dar aceia, cari au experiența vieții și trecutului știu prea bine că, obiectivele urmărite de noi nu le putem lua la primul asalt.

La datorie cu toții, fără deosebire de sex și vârstă. Aceasta să ne fie deviza și izbânda va fi a noastră.

Să ne întâlnim cu bine la Zălau.

La revedere !

1 Noembrie 1930.

Președinte :
Simion Oros.

Raport.

de activitatea „Asociației Inv. din jud. Sălaj” în anul 1929.
către adunarea generală convocată la Zălau pe ziua de 15.
Noembrie 1930.

Onorată adunare generală,

Anul acesta Asociația noastră își ține a zecea adunare generală dela unire și până azi.

E bine deci ca să facem o scurtă reprivire asupra activității ce a desfășurat Asociația în acest interval; pe de o parte ca noi, cei cari am luat parte activă la lucrările ei din trecut să vedem dacă acțiunea noastră a avut rezultatul dorit, pe de alta parte ca generația tineră să se indemne pentru viitor la o mai pronunțată acțiune ca multele probleme cari mai există, să fie rezolvate, satisfăcând deopotrivă pe toți cari fac parte din corpul didactic primar.

Trebuie să subliniem însă că, nici o acțiune a noastră, fie cât de documentată, nu va aduce nici un rezultat, dacă va lipsi dintre noi ceea ce formează baza unei existenți ca tagmă, adică *unirea sufletească, solidaritatea*. Dacă va lipsi dintre noi unirea, dacă nu vom ști să fim solidari, ori ce acțiune a noastră va fi egală cu zero. Or poate ca acei pușini, cari vor înțelege să lupte pentru câștigare de drepturi legale, pentru toți, și vor ști să spună adevărul fără nici o patimă și celor de sus totașa ca celor de jos, vor fi puși la punct și trași ca elemente distructive, cari conturbă pacea liniștea și poate bunul mers al unei vieți patriarhale, al unei vieți de servilism.

Vor fi oare între colegi, cari nu vor să înțeleagă că, viitorul de aur i-l va avea numai aceea tagmă, care știe să lupte?

In luptă e puterea de viață și fără de luptă nu este izbândă.

Nu putem afirma că Asociația noastră a realizat multe din problemele ce avea la ordinea zilei dela unire incoace, din cauza și aceasta trebuie s'o recunoaștem — că a luptat

dintre noi chiar aceea legătură sufletească, care o numim unitate, solidaritate, iar în locul ei rămas gol s'a înscăunat neîncrederea și multe intrigi, să le numim fără nici un înconjur-intrigi personale alimenrate și de un spirit de dușmănie condamabilă.

Cu toate acestea înafară de problemele cari preocupau întreaga învățătorime din Transilvania. în cadrele Asociației ne-am ocupat și de chestiuni care ne priveau exclusiv numai pe noi pe Sălăjeni. Unele sunt realizate, altele așteaptă să fie realizate în viitor. Se recere însă mai multă sollicitudine și mai multă consecvență și solidaritate din partea membrilor.

Iată deci de ce e bine ca azi, în a zecea adunare, să ne ocupăm de ceea ce a fost întrecut și de ceea ce trebuie să fie în viitor.

Dacă a fost greu lupta întrecut să ne mângăie faptul că acele zile grele de refacere au trecut peste noi, dându-ne și noi aportul după vrednicie pentru întărirea elementului suveran al țării prin activitatea noastră întra și extrașcolară, dar să nu uităm că, înaintea noastră ne stă un viitor care ne cere o muncă tot atât de asiduă și devotată ca aceea din trecut.

Dacă a fost greu să ne afirmăm și să fim învățători români sub stăpânirea trecutului și am înfruntat ori ce lovituri cu bărbăție, azi în țara mărită să nu ezităm pentru nici un moment. ca punând umăr la umăr, să arătăm tuturor celorlora, cari privesc la noi cu bune intențiuni și multe nădejdi că, învățătorimea română dela granița de vest a țării i-și face datoria fără nici o șovăire, pentru ridicarea masselor dela țară la un nivel mai înalt al culturii, iar asociații în societatea lor luptă și vor luptra cu armele legale și îngăduite, pentru a-și asigura locul ce li-se cuvine în marea societate culturală românească, ca unori factori în mâna cărora este așezată generația de mâine : viitorul neamului întreg. Și dacă i-și revendică drepturi aceasta învățătorime, drepturi ce i-se cuvin în urma muncii ce depune, aceste drepturi nimeni nu i-le poate contesta.

Onorată adunare generală,

După marea întrunire dascălească din Sibiu, ținută în luna Februarie 1919, când s'a pus temelie Asociației învăță-

torilor din Transilvania, în mod firesc a urmat înființarea subdiviziunilor acesteia, Secțiile județene.

La apelul călduros al dlui *Emil Pocola*, atunci învățător în comuna Bocșa română, învățătorimea română din Sălaj se adună la reședința județului și în ziua de 10 Iunie 1919 ia ființă Secția inv. Sălăjeni, sub președinția numitului,

Cu gândul la viitorul țării și a tagmei sale, învățătorimea discută cu competență și cere între altele: statificarea școalelor primare pentru luminarea și ridicarea poporului; tratament echitabil; regularea salariului și a normelor de salarizare; înființarea unui organ didactic-politic pentru revendicarea și apărarea drepturilor învățătorilor etc.

Hotărârile Secțiilor județene, fără îndoială, au dat impuls Asociației regionale, ca la rândul ei să-și spună cuvântul locului în drept. Așa se explică că, multe din doleanțele învățătorilor au fost satisfăcute.

Cu aceeași insuflețire și cu gândul la un viitor tot mai bun, învățătorii Sălăjeni în adunarea gen. (extraord. 25 I. 1920) discută asupra problemelor, dintre cari amintim cele mai importante: Școală de stat sau confesională; scopul școlii primare; recrutarea, înaintarea, titlul și salariului corp. did.; recrutarea personalului de control și disciplinar; întreținerea materială a școalelor primare; învățământul complementar, etc. totatătea probleme, dela rezolvirea cărora spera ridicarea și bunul mers al învățământului.

Tot în acel an (25 VII. 1920) în adunarea gen. ord. pentru întâiaoră se aduce pe tapet ideea înființării unui orfelinat județean pentru fiii de învățători și reînvierea ziarului «Gazeta Învățătorilor» ca organ județean, care să fie o strânsă legătură între toți membrii inv. din acest județ. Deocamdată însă ideea a rămas ca idee numai. S'a făcut însă împărțirea județului în subsecții învățătorești. S'a discutat și asupra unui proiect de statute a Secției, cere însă a rămas neaprobat.

În a patra adunare din 10 Iunie 1922 se reînnoește biuroul de conducere cu dl. Emil Pocola ca președinte. Remarcăm din aceasta adunare conferința dlui *Grațian Capătă* prof. de școală norm. despre «Lucrări pregătitoare pentru începerea instrucției». S'a discutat iar înființarea unui organ de publicitate al cărei lipsă se simțea tot mai mult.

În a cincea adunare gen. (extraord. 18 XII. 1924) se fa-

ce din nou alegerea biroului de conducere și a Comitetului, deoarece dl. E. Pocola trecând în control, nu mai deține postul de președinte, punând acest onorific post la dispoziția adunării generale. Noul Comitet are în frunte ca președinte pe dl. *Paul Pușcașiu* fostul secretar general al Secției, iar dl. Emil Pocola, ca recunoștința meritelor sale și a laborioasei activități dezvoltată în cadrele Secției este ales de președinte de onoare. Problema primordială din programul ședinței a fost discuția agitată asupra sporului de 50% învățătorilor de origine din alte județe,

În a șasa adunare gen. ținută în 25 Iulie 1926 se face alegerea biroului de conducere în frunte cu dl. *Simion Oros* ca președinte.

Adunarea care se ține în anul următor —1927— în Carăi a fost memorabilă, pe de o parte pentru că în această zi în cadre festive s'a sărbătorit activitatea de 50 de ani a dlui *Gh. Pteancu*. fost inv. director în Carăi, numit din partea Min. Instr. de membru onorar al învățământului primar, pe de altă parte nimbul ședințelor a fost ridicat prin conferințele: «Hotarele de Apus ale poporului românesc» de dl. prof. *Nicolae Iorga*, «Școala energiei» de dl. *D. V. Toni* și «Activitatea extrașcolară a învățătorimeii» de dl. *dr. Sân-Giorgiu Ioan*, prof. la Universitatea din București. Tot în aceasta adunare s'a discutat pentru întâia oară problema înființării «Căminului învățătorilor» precum și chestia înființării «Societății de înmormântare a învățătorilor Sălăjeni».

În a opta adunare, din 20 Iulie 1929 se discută și aprobă Statutele Secției luând prin aceasta întreaga activitate un avânt de remarcant.

A noua adunare generală (extraord.) s'a ținut în 23 Martie a. c. în Zălau. Discuțiile s'au deschis în jurul celor patru probleme date de Asoc. Gen. a Inv. din România cu circulara No. 116—1930 și anume; 1. Intrarea în legalitate față de membrii corpului didactic în chestia coeficientului la gradația pe anul 1930, 2. Restituirea imediată a reținerilor forțate făcute de stat asupra salariilor noastre pe anii 1928—1929, 3. Ridicarea până la minimum de existență omenească a salariului inițial al învățătorilor și profesorilor și 4. În cazul unei noi amânări rechemarea congresului extraordinar.

În 31 Mai a. c. s'au pus bazele «Societății de înmormântare a învățătorilor Sălăjeni» cu aprobarea statutelor din partea adunării de constituire a numitei societăți.

Onorată adunare Generală,

În cele premerse am arătat, în linii generale, activitatea ce a înțeles să desfășure asociația noastră în primul deceniu dela unire.

Nu putem lăsa neamintită nici împrejurarea că la inițiativa dlui Emil Pocola s'a pus baza fondului «Căminul Învățătorilor sălăjeni» cu un capital inițial de 7000 lei, care fond azi numără 27 000 lei. Regret însă că, dintre peste 500 membrii câți numără Asociația, abia 100 au dat declarații că vor să contribuie la augmentarea fondului numit, cu suma de 1200 lei, cotizație pentru toțdeauna. Această sumă nu s'a perceput încă deoarece Ministerul Instr. nici după mai multe intervenții, n'a aprobat reținerile sumelor, decât numai în parte și noi la o acțiune cum este și Căminul Inv. am dori să vedem în jurul nostru pe toți învățătorii, fără excepțiune, acțiunând sumele fixate de comitet și aprobate de adun. gen. din 1927. Lucruri mari, monumentale, nu poate săvârși un-doi oameni. fără concursul tuturor. Acest concurs ne-a lipsit până acum, credem însă că, pentru viitor i-l vom avea «Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește» iar noi suntem mulți și am putea săvârși lucruri mari și frumoase pentru noi și fii noștri.

Din raportul general din anul 1929 al Asoc. Inv. Transilvăneni ne putem convinge, cum aceasta Asociație incurajază inițiative ca și aceasta, acordând sume considerabile. Astfel Secția Bihor a primit un ajutor de încurajare de 300 mii lei, Secția Turda de 200 mii lei, Tg. Mureș de 200 mii lei, Sibiu de 200 mii lei, Târnava mică de 150 mii de lei. Asemenea ajutoare se dau numai acelor Secții cari și ele arată o seriozitate oarecare în adunarea fondurilor. Deci e vremea să acționăm cu mai multă bărbăție și fără nici o șovăire, ca și noi să fim împărțășiți de asemenea ajutoare. Dacă întrecut am făcut puțin în această direcție, să ne propunem a face în viitor totul.

Asociația de înmormântare s'a înființat cu 120 membrii. Ceialalți? Sigur stau în așteptare să vadă cum își va începe

activitatea aceasta societate și cu ce rezultat. Prin pasivitate nu vom putea înainta nici odoară, iar progresele vor fi foarte reduse.

* * *

Aceste realizări a muncii noastre din trecut să ne fie izvor de îmbărbătare și încurajare ca în viitor să putem relata de mai multe înfăptuiri îmbucurătoare pentru ridicarea și sporirea prestigiului tagmei noastre și a școlii românești și să arătăm lumii, care cu drept ne privește că, în noi, în tagma noastră, este putere de viață.

Abstrăgând dela cele expuse mai sus, Secția noastră a continuat să lucreze prin subsecțiile sale de plasă, căutând a rezolva prin o muncă unitară, stăruitoare și coștientă problemele cari i-se impuneau spre realizare.

Relativ la membrii, cu regret trebuie să Vă raportăm că Secția noastră n'a fost scutită de evenimente triste, produse prin moartea unora dintre cei mai valoroși membrii ai ei. Ne împlinim o pie datorință amintind la acest loc trecerea din viață la cele vecinice a următorilor fost membrii ai Secției: Cicerone Mureșan, inv. dir. Cățălu I. Grigorie Lucăcel — Orțița, Viorica Cioban, Gheorghe Rusu — Iac Margareta — Rațiu — Carei, Ioan Mureșan — Derșida, George Trif — Stâna.

Când facem acest raport, rugăm adunarea gen. ca în conformitate cu usul observat până acum în aceasta privință să dea expresiune durerii sale asupra acestor pierderi.

Nu putem trece cu vederea nici împrejurarea că dl. *Ioan Mango*, fost revizor școlar, membru al Secției noastre, după o activitate bogată de peste 30 de ani de dascălie, dintre cari 11 ani revizor școlar, în adunarea festivă a învățătorilor din jud. Sălaj, în ziua de 22 Februarie a. c. a fost decorat cu medalia de recunoștință a acestei învățătorimi.

* * *

După aceste lăsăm să urmeze o dare de seamă mai amănunțită asupra situației, mișcării și activității singuraticelor organe ale Secției și asupra momentelor mai însemnate din viața acestora, dela ultima adunare generală.

I. *Biuroul central*. Ca întrecut, așa și în acest an, biuroul a ținut seamă de hotărârile ad. gen. și a Com. centr. și de consideratele formulate le-a înaintat forurilor în drept pentru so-

luționare, nizuindu-se să fie adevărata expresie a doleanțelor învățătorilor. Nimeni nu va contesta când spunem, că membrii trebuie să sprijinească mai mult și să incurajeze toate nizițele, mișcările Prezidiului în nădejdea unui rezultat și mai bogat. A rezolvit agendele și actele intrate dela adun. gen. până în prezent. Bazat pe hotăririle Comitetului a lansat circulare și a dat directive asupra unor chestiuni de interes general. În toate chestiunile școlare și de interes profesional, de câteori i-s'a dat ocaziunea, Prezidiul a căutat să obțină succesul dorit Președintele împreună cu Dl. Ioan Cleja membru în Com. ca delegați a reprezentat Secția noastră în mod oficial la adunarea gen. extraord. de constituire a Asoc. Gen. a Inv. din România și la congresul din 6-7 Dec. 1929 la București. A mai fost reprezentată Asociația la Congresul Inv. Transilvăneni la Sighetul Maramureșului în 29—30 Aug. a. c. la desvelirea bustului Simeon Bărnuțiu în Șimleu și la Congresul dela București în 7-9 Sept. a. c. prin delegație oficială, precum și la ad. gen. a Fed. Corp. Did. din România, (26—27 Oct. 1930.

II. *Comitetul central.* Com. Central dela ultima adunare gen. s'a întrunit în 6 ședințe, rezolvând chestiunile, cari au căzut în competența lui în legătură cu interesele noastre profesionale și școlare și s'a nizuit să fie în curent cu toate chestiunile ce priveau Secția ca atare, precum și pe membrii ca învățători

1. În prima ședință ținută în ziua de 26 Septembrie 1929 Com. centr. ia spre știre deciziunile aduse de adunarea generală. Autorizează prezidiul se înainteze memoriu Min. Înstr. ca acesta se revină asupra ord. No 47125 și 64420 din 1929 privitoare la suplinirea și plățirea suplinitorului pe timpul de concediu de boală a titularului. La act de raportul prezidial, iar privitor la ajutorarea veteranelor inv. penz. Mihai Bob ia măsuri în consecință. Aproabă conturile de gestiune de pe anii 1919—1926 a subsecțiilor: Jibou și Cehul-Silvaniei. Stăbilește în sfârși problemele de discutat în ședințele de toamnă a subsecțiilor: 1. Care sunt raporturile actuale dintre preot și învățător și care ar trebui să fie în interesul sâtenilor în mijlocul cărora lucrează. 2. A doua conferință să fie designată de președinte din domeniu profesional, iar pentru congresul dela București delegă pe dnii Simion Oros și Ioan

Cleja cu cheltuielile efective plătite din cassa secției.

2. Ședința a doua a Com. se ține la 4 Ianuarie 1930. După luarea spre știre a raportului prezidial asupra problemelor rezolvite, se ocupă de chestia Bob. În act de activitatea subsecțiilor și aprobă conturile de gestiune de pe anii 1919—1926 a subsecțiilor : Zălau, Crasna și de pe anii 1921—1924 a subsecției Șimleu. Se ia în discuție din nou problema înființării Societății de înmormântare a Inv. Sălăjeni, și pentru constituirea ei se fixează termen. Să mai discute asupra anomaliilor cu achitarea salariilor.

3. Ședința a treia se ține în 26 Aprilie a. c. Prezidiul în raportul său arată amănunțit chestiunile rezolvate în urma hotărârilor din ședința anterioară. Aprobă ulterior convocarea ad. gen. extraordinară pe 23 Martie a. c. și se ocupă de modalitatea încasării taxelor restante și curente, pe urmă stabilește problemele date spre discuția subsecțiilor pentru ședințele de primăvară și anume : 1. Nu faceți politică de partid ci educația politică a cetățenilor ; 2. Nu în elevi trebuie căutată cauza unui rezultat nesatisfăcător ci întâi în noi înșine. Tot în aceasta ședință hotărăște Com. că în baza art. 55 din statute va sărbători în cadrele festive ale ad. gen. pe membrii trecuți la pensie, iar pe dl. *Emil Pocola* pres. de onoare a Secției, ca pe organizatorul acesteia, i-l va decora cu medalia de aur a inv. Sălăjeni și ca omagiu tuturor celor trecuți la pensie și decedați în primul deceniu dela unire, va da o broșură omagială.

4. A patra ședință se ține în 12 Iulie a. c. Se ia spre știre raportul prezidial și se aprobă procesele verbale ale subsecțiilor asupra ședințelor de primăvară. Se verifică contul de gestiune a subsecției Șimleu de pe anii 1926—1929. În spre știre înființarea Societății de înmormântare și constituirea conducerii. În chestia Bob Com. va cere ajutorul Asoc. inv. Trănsilvăneni. Pentru doi bursieri la cursurile de vară din Brașov în anul 1931 abroabă două burse a 2000 lei. Se discută problemele date prezidiului Asoc. Gen. a Inv. din România și anume : Cursurile complementare ; Cooperativele școlare ; Pregătirea universitară a învățătorilor ; Centrele culturale și Salarizarea corpului didactic primar. Concluziile său trimis numitului prezidiu pentru a putea fi utilizate la congresul din Septembrie a. c. Se decide intervenția prezidiului

in chestia carnetelor de călătorie pe c. f. r. privitor la cheltuielile de deplasare a delegațiilor cu întocmirea lor la Cluj și București. Se pune in discuție chestia reținerilor din leafa învățătorilor, sume pentru broșuri trimise spre vânzare direct sau prin revizoratul școlar de către autori, etc. Pentru Almanachul Inv. Com. aprobă un avans până la suma de zecemii lei după necesitate pentru de a putea pune sub tipar numita broșură, rămânând ca prețul clișeele să-l achite aceia ale caror fotografii vor apare in broșură. Dela direcțiile școlare prețul broșurei 60 lei se va cere anticipativ. Se fixează ziua și programul adunării gdnereale. In sfârșit pentru bustul «Simeon Bărnuțiu aprobă suma de 1000 lei.

5. In cincea ședința se discută contul de gestiune și Bugetul Secției pe anul 1931.

6. In ședința a șasa se iau măsuri pentru buna reușită a festivalului din ziua adunării și se discută chestiuni curente

III. *Subsecțiile.* In cursul anului, subsecțiile au prestat o activitate imbucurătoare. Aceasta activitate s'a manifestat mai ales prin atenția ce a dat problemelor fixate de comitetu centr, spre a fi discutate, probleme de ordin cultural-social cât și profesional.

In baza rapoartelor și a proceselor verbale intrate, lăsăm se urmeze darea de seamă asupra activității de una an al fiecărei subsecție in parte.

1. *Subsecția Bocșa.* Președinte Ioan Gozman, director Zălau și-a ținut adunarea de toamnă in Zălau in 16. XI. 1929 Programul s'a desfășurat intr'o atmosferă demnă de membrii subsecției. Discutându-se problema Societății de inmormântare sa lăsat ca să se inscrie ca membru benevol cine dorește. Pentru veteranul Mihai Bob s'a adunat suma de 1429 lei. Se aprobă bugetul pe anul 1930 și se verifică contul de gestiune pe anii 1919—1926. Țin conferințe instructive dnii : Lazar Cozma din Gârcei și Gheorghe Ciobotariu din Dobrin.

Adunarea de primavară se ține in 2 Iunie a. c. Sa, u cetit conferințele date de Com. centr. de către dnii : Fedor Crețu din Hereclean și Ioan Vescan din Aghireș. Se discută cu multă bunăvoință chestie inițierii unui cor al învățătorilor. Dl. Alex. Pop trecând in controlul școlar, s'a ales in locul dinsului de președinte Ioan Gozman din Zălau.

2. *Subsecția Bucium.* Președinte Alexandru Coșuțiu di-

rector în Tresnea. I-și ține adunarea de toamnă în sediul plasei, în Bucium. Punându-se în discuție înființarea societății de înmormântare, toți inv. se înscriu ca membrii, iscăbind declarații. Pentru Mihai Bob s'a încasat suma de 230 lei. Țin conferințe dñii: Ioan Maxim din Răstolțul-Deșert și Ioan Amzica din Ciurmăna.

Adunarea de primăvară se ține în 11 Iunie a. c. Dñii Filimon Popescu din Bodia, Olar Macedon din Gălpâța, Ioan Maxim din Păușa și Nicolae Caba din Jac țin conferințele date de Com. Pentru Mihai Bob s'au mai adunat 100 lei. Se cere o nouă împărțire a Subsecției.

3. *Subsecție Carăi.* Președinte Ioan Cleja inv. în Carăi. Se remarcă disciplina și dorul de emancipare a membrilor. Adunarea de toamnă și-o ține la 26 Octombrie 1929. Conferințele și discuțiile la nivel respectabil. Țin conferințe dșoara Adela Gozman din Tiream și Iuliu Fabian. Ideea înființării Societății de înmormântare se primește cu mare însuflețire, semnând declarații peste 25 membrii.

A fost animată adunarea de primăvară, care sa ținut în 10 Iunie a. c. Conferințele dlor Gheorghe Tihanyi și Mihai Prunar au fost temeinic și documentat lucrate. S'au mai discutat chestiuni de interes profesional.

4. *Subsecție Crasna.* Președinte Nicolae Căprar director în Horoat-Petenia. Aceasta subsecție i-și ține adunarea de toamnă în 12 Noembrie 1929. Programul s'a desfășurat într'un mod demn de o corporațiune serioasă. Înființarea Societății de înmormântare o află de binevenită și mai mulți se înscriu ca membrii Țin conferințe dñii: Nicolae Mărcuș din Crasna, P. Pantea din Recea subiectele date de Comit.

Adunarea de primăvară se ține în 10 Iunie a. c. Pentru Mihai Bob s'a adunat suma de 1340 lei. Se cetesc conferințele date de Com.

5. *Subsecția Cehul-Silvaniei.* Președinte Paul Miclea director în Cehul-Silvaniei. I-și ține adunarea în sediul plasei în 14 Nov. 1929. Se citesc conferințele date de com, de către dñii: Vasile Robu și Paul Miclea privitor la înființarea Societății de înmormântare se declară contra, preferind înființarea unei bănci învățătorești în sediul județului.

Adunarea de primăvară se ține în 31 Mai a. c. Dș. Va-

leria Söter ține o binereușită lecție practică, iar dnii : Tiberiu Bud și T. Jugariu i-și cetesc conferințele. S'au mai discutat chestiuni de interes profesional.

6. *Subsecția Jibou.* Președinte Dumitru Ilea dir. in Jibou Adunarea de toamnă și-o ține in 1 Dec. 1929. După cetirea conferințelor de către dnii : Gheorghe Sabău și Augustin Malinaș s'a luat in discuție amănunțită și s'a adoptat părerea asupra inființării Societății de inormântare.

Adunarea de primăvară se ține in 7 Iunie a. c. Se ține o conferință didactică de către dl. Ilie Avram din Poptolec și o lecție practică de către dș. Melania Trenca din Lupoia, ambele bine reușite. Discuțiile au fost de remarcă, intrucât acelea au adus la suprafață idei sănătoase și vrednice de laudă.

7. *Subsecția Șimleu.* Președinte Simion Oros din Șimleu. Și-a ținut adunarea de toamnă in 11 Noembrie 1929. Felul cum a decurs adunarea a arătat spiritul de disciplină a colegilor spre satisfacția lor însăși. S'a aderat la inființarea Societății de inormântare. S'au discutat mai multe chestiuni de ordin profesional. Țin conferințe dnii Aug. Buhai din Bobota și Ioan Gălgău din Halmașd.

Adunarea de primăvară se ține in 18 Iunie a. c. Ședința a decurs intr'o atmosferă prietenească. Sau cetit conferințele date de comitet de către dnii : Petru Popescu dir. in Camăr și Gheorghe Apostol din Cehei. Pentru Mihai Bob s'a incassat suma de 320 lei. Tot din aceasta adunare s'a trimis in numele Secției telegramă omagială M. S. Regului Corol II.

8. *Subsecție Supurul de jos.* Președinte Patrachie Pop dir. in Supurul de jos. Și-a ținut adunarea de toamnă in 14 Noembrie 1929. Dl. Emil Pocola subrevizor i-și ceteste conferința : «Problema școalei românești la periferii». Se mai citesc încă două conferințe de către dnii : Simeon Budea din Hodod și Andrei Sabău din Acâș.

Adunarea de primăvară se ține in 6 Iunie a. c. Se țin conferințele date de comitet de către dnii : Alexandru Sabou din Giorocuta și Patrachie Pop din Supurul de jos.

9. *Subsecția Tășnad.* Președinte Ioan Filip inv. in Tășnad. I-și ține edunarea de toamnă in 28 Nov, 1929. Pe lângă subiectele date de comitet ține o foarte instructivă conferință

dl. Gheorghe Iancu din Carăi despre « Starea economică a țării noastre după 10 anii ». S'a discutat apoi problema Societății de înmormântare în învățătorilor.

Adunarea de primăvară se ține la 20 Mai a. c. Cetesc conferințe dñii Emil Huza din Pir și Gh. Tănăsescu din Cehăluțiu. S'a discutat și înființarea unui cor al învățătorilor.

10. *Subsecția Valea lui Mihai.* Președinte Nicolae Chirvai dir. în Pișcolt. I și ține adunarea de toamnă în 9 Nov. 1929, în sediul plasei. Se pune în discuție înființarea societății de înmormântare a inv. Apoi se cetesc conferințele date de Comitet, de către dñii : Alexândru Cozma de Cheniz și Constantin Albu din Dindesti, pe urmă Dl. Gheorghe Iancu Carăi vorbește despre « Starea dureroasă a economiei, industriei și comerțului național după 10 ani de domniei și cauzele devvalorizării banului român.

Adunarea de primăvară se ține în 24 Mai a. c. Dna Elena Burducea ține o reușită lecție practică, iar dñii Alexandru Cosma și Ioan Aciu țin conferințele date de Comitet, resp. acest din urmă despre « Scopul și avantajile federalizării întreg corpului didactic din țară. S'au mai discutat probleme de interes profesional.

* * *

Raportul special asupra averii Secției și a fondurilor pe cari le administrează Secția și aci anexat, ne va da o iconă clară de situația în care se află.

* * *

Onorață adunarea generală,

Aceste sunt lucrurile pe cari vi-le-am putut raporta în legătură cu activitatea săvârșită în cadrele Asociației noastre în primul deceniu dela Unire și indeosebi în cursul anului din urmă. Sunt date după care putem aprecia intrucât am progresat.

Pentru a ne putea avânta, fără îndoială, avem să muncim mult și e necesară o voință și o conștiință unică, care să stea la baza acțiunii tuturor membrilor. Trebuie se iasă din rândurile noastre forțe noi, elemente hotărârile și prin efortul lor de muncă împreună cu al nostru să impună respectul drepturilor și scopurilor ce urmărim.

În unire e putere și puterea e calea care duce la izbândă.
Și care va fi acel coleg, care nu vrea izbândă ?

* * *

În urma celor expuse ne luăm voie a propune Onorate! adunări generale ca să binevoiască :

1. a lua act cu aprobare de raportul nostru, aprobând toate demersurile ce a făcut Comitetul central.
  2. a da expresiune durerii pentru pierderea membrilor decedați în anul din urmă.
  3. a aproba contul de gestiune.
  4. a aproba proiectul de buget.
  5. a da Comitetului descărcarea cuvenită.
- Dat în Șimleul-Silvaniei. la 26 August 1930.

Președinte,
Simion Oros.

Secretar,
Dumitru Alunar.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Raport.

De situația materială a Asociației Inv. din județul Sălaj.
către adunare generală din 15 Noemvrie 1930.

Onorată adunare generală!

Având însărcinarea adunării generale din 1929 de a Vă prezenta o situație reală de gestiunea Secției, iar de gestiunea subsecțiilor începând cu anul 1919 până la 1 Decemvrie 1929. și în conformitate cu dispozițiunile art. 28 din Statute, cu onoare Vă înaintăm raportul nostru împărțit în cinci capitole și anume :

1. Gestiunea dela 1 Septemvrie 1927 până la 31 Dec. 1929.
2. Gestiunea subsecțiilor pe anii 1919—1929.
3. Situația fondurilor.
4. Gestiunea anului crt.
5. Proiect de buget pe anii 1930—1931.

C A P I.

Fondul cultural.

A.) INTRATE.

1. Excedentul anului 1927, la 31 Aug 1927	— lei	1874.75
2. Taxa dela membrii pe anul 1927 (464 membrii)	„	46400.—
3. Dividenda după acții (7 acții)	— — — — — „	669.—
4. Dobânda după depuneri	— — — — — „	3530.—
5. Alte încasări	— — — — — „	728.—
Total		lei 53201.75

B.) EȘIRI.

1. Taxa cătră Asoc. Gen. a inv. Clui	— — — — — lei	16000.—
2. Cheltuieli postale	— — — — — „	960.—
3. „ de biou și imprimate	— — — — — „	1761.—
4. „ de biou pentru cassar	— — — — — „	350.—
5. „ de deplasare	— — — — — „	21700.—
6. Alte cheltuieli	— — — — — „	1840.—
7. Diverse	— — — — — „	1600.—
Total		lei 44211.—

B I L A N Ţ :

Intrare	— — — — — — — — —	lei	53201.75
Eșire	— — — — — — — — —	„	44211.—
		Excedent „	8990.75
Care se compune din : depuneri	— — — — — — — — —	„	1200.—
Nume ar	— — — — — — — — —	„	7790.75

C. AVEREA ASOCIAȚIEI.

la 31 Decembrie 1929 se compune din :

4. buc. acții de ale Silvaniei Șimleu á 500 lei	lei	2000 —	
1. „ acție a băncii „Albina“ Sibiu á 500 „	„	500.—	
1. „ „ „ „Sălăjana“ Jibou á 500 „	„	500.—	
1. „ „ „ „Sătmăreana Seini á 100 „	„	100.—	
Depunere (Băncă Com. și Ind. Sălăjana Zălau)	„	1200.—	
Numerar	— — — — — — — — —	„	7790.75
Biblioteca (preț curent)	— — — — — — — — —	„	2254.95
2. buc. dulapuri ptru bibliotecă și arhivă á 2000 lei	„	4000.—	
Total		lei 18345.70	

C A P. II.

*Gestiunea subsecțiilor.**1. Secția Jibou.*

A.) INTRARE

1. Din taxe in anul 1919	—	—	—	—	—	lei	55.—
2. „ „ 1920	—	—	—	—	—	„	108.—
3. „ „ 1921	—	—	—	—	—	„	288.—
4. „ „ 1922	—	—	—	—	—	„	680.—
5. „ „ 1923	—	—	—	—	—	„	820.—
6. „ „ 1924	—	—	—	—	—	„	799.—
7. „ „ 1925	—	—	—	—	—	„	821.—
8. „ „ 1926	—	—	—	—	—	„	1521.—
						Total	lei 5092.—

B.) EȘIRI

1. Cheltuieli de birou in anul 1919	—	—	—	—	—	lei	—
2. „ „ 1920	—	—	—	—	—	„	—
3. „ „ 1921	—	—	—	—	—	„	71.—
4. Casierului gen. V. Ștefuțiu 1922	—	—	—	—	—	„	514.—
5. „ „ I. Ghițiu 1923	—	—	—	—	—	„	841.—
6. „ „ P. Pop 1924	—	—	—	—	—	„	508.—
7. Cheltuieli de birou — — 1924	—	—	—	—	—	„	90.—
8. „ „ — — 1925	—	—	—	—	—	„	28.—
9. „ „ — — 1926	—	—	—	—	—	„	303.—
10. Casierului gen. I. Dragoș „	—	—	—	—	—	„	2000.—
11. Depuneri la Silvania	—	—	—	—	—	„	737.—
						Total	lei 5092.—

Din incasările de — — — — — lei 5092.—
 Sau cheltuit pentru subsecție suma de — — „ 492.—

Excedentul transpus Secției lei 5410.—

2. Subsecția Cehul-Silvaniei.

A.) INTRATE.

1. Din anul 1919 până la 31 Dec 1929	—	—	—	—	—	lei	4 85.—
						Total	lei 4185.—

B. EȘIRI.

1. Președintelui cheltuieli de birou	— — — —	lei	200.—
2. Casierului gen. P. Pop	— — — —	„	794.—
3. Preș. spese de birou (1924—1926)	— — — —	„	750.—
4. Casierului subsecției spese și diurnă	— — — —	„	300.—
5. Casarului general I. Dragoș	— — — —	„	1000.—
6. O cunună inv. decedată E. Csap.	— — — —	„	228.—
		Total lei	3332.—
Din încasările făcute în suma de	— — — —	lei	4185.—
S'au cheltuit pentru biroul subsecției	— — — —	„	1538.—
		Excedent „	2647.—
Din excedentul de	— — — —	lei	2647 —
S'au transpus Secției	— — — —	„	1794.—
Pretenziunea la f. cassier I. Buta	— — — —	lei	853.—
Incasări în anul 1927	— — — —	lei	1124.—
„ „ „	— — — —	„	431.—
		Total : lei	1555.—

Cheltuieli în anul 1927.

1. Pentru birou	— — — —	lei	165.—
2. Președintelui deplasări la șed. Com.	— — — —	„	300.—

in anul 1928

1. Cheltuieli de birou	— — — —	„	170.—
2. Replătiri de taxe	— — — —	„	56.—
3. Președintelui depl. la șed. Com.	— — — —	„	300.—

in anul 1929

1. Pentru birou	— — — —	„	81.—
2. Președintelui depl. la șed. Com.	— — — —	„	250.—

Total : lei 1332.—

B I L A N Ţ :

Intrare	— — — —	lei	1555.—
Eșire	— — — —	„	1332.—
		Excedent „	223.—

care sumă se află în casa subsecției.

3. Subsecția Zălau.

A. INCASĂRI.

1. In anul 1919—1922	— — — — —	lei	1185.—
2. „ 1923	— — — — —	„	185.—
3. „ 1924	— — — — —	„	350.—
4. „ 1925	— — — — —	„	699.—
5. „ 1626	— — — — —	„	782.—
6. „ 1926—1921	— — — — —	„	1059.—

Total: lei 4864.—

B. CHELTUELI.

1. Casierului gen. (12 V. 1924)	— — — — —	lei	1185.—
2. „ „ (prin E. Pocola)	— — — — —	„	185.—
3. Pentru biroul subsecției	— — — — —	„	350.—
4. Un registru pentru subsecție	— — — — —	„	71.—
5. Un registru de casă	— — — — —	„	49.—
6. Casierului general	— — — — —	„	484.—
7. „ (30 V. 1924)	— — — — —	„	600.—
8. Secției (prin S. Oros)	— — — — —	„	728.—
9. Registru evidențiar	— — — — —	„	150.—
10. Cheltuieli de birou	— — — — —	„	50.—

Total: lei 3812.—

B I L A N Ţ :

Incasări	— — — — —	lei	4864.—
Cheltuieli	— — — — —	„	3812.—

Excedent „ 1058.—

care sumă se află în cassa subsecției.

4. Subsecția Șimleul-Silvaniei.

A. INCASĂRI.

1. In anul 1919—1921	— — — — —	lei	354.—
2. „ 1922	— — — — —	„	386.—
3. „ 1923	— — — — —	„	376.—
4. „ 1924—1925	— — — — —	„	—
5. „ 1926	— — — — —	„	2531.—
6. „ 1927	— — — — —	„	670.—
7. „ 1928—1929	— — — — —	„	3137.—

Total: lei 7454.—

B. CHELTUELI.

1. In anul 1919—1921	— — — — —	lei	200.—
2. „ 1922	— — — — —	„	210.—
3. „ 1923	— — — — —	„	300.—
4. „ 1924—1925	— — — — —	„	—
5. „ 1926	— — — — —	„	1114.—
6. „ 1926 Depuneri	— — — — —	„	1417.—
7. „ 1927 „	— — — — —	„	670.—
8. „ 1928—1929 pentru birou	— — — — —	„	1360.—
9. Diferite	— — — — —	„	1000.—
Total:			lei 6271.—

B I L A N Ţ :

Intrare	— — — — —	lei	7454.—
Èşire	— — — — —	„	5171.—
Excedent „			1183.—
S'au predat casierului gen,	— — — — —	„	406.—
In cassa subsecţiei (31 XII. 1929,)	— — — — —	lei	777.—

5. Subsecţia Crasna.

A. INCASĂRI.

1. In anul 1919	— — — — —	lei	180.—
2. „ 1920	— — — — —	„	132.—
3. „ 1921	— — — — —	„	234.—
4. „ 1922	— — — — —	„	430.—
5. „ 1923	— — — — —	„	574.—
6. „ 1924	— — — — —	„	784.—
7. „ 1925	— — — — —	„	659.—
8. „ 1926	— — — — —	„	648.—
9. Restanţă încasată ulterior	— — — — —	„	154.—
Total:			lei 5797.—

B. CHELTUELI.

1. Casierului gen V. Ștefuțiu	— — — — —	lei	546.—
2. Preș. subsecț. depl. (9. VI. 1923)	— — — — —	„	368.—
3. „ „ „ (14 VI. 1924.)	— — — — —	„	125.—
4. Casarului gen. P. Pop (12 XI. 1924)	— — — — —	„	742.—
5. Cheltuieli de birou (2 XII. 1924)	— — — — —	„	155.—
6. Preș. pt. depl. (16 XII. 1924)	— — — — —	„	160.—
7. „ „ (24 V. 1925)	— — — — —	„	125.—
8. Casarului gen. I. Dragoș	— — — — —	„	1422.—
Total:			„ 3643.—

B I L A N Ţ :

Intrate	— — — — —	— — lei	3797.—
Eşite	— — — — —	— — ”	3643.—
			Excedent „ 154.—

6. Subsecţia Carăi.

A. INCASĂRI.

1. Din anii 1926-1929	— — — — —	— — „	10272.—
			Total: lei 10272.—

B. CHELTUELI.

1. Pentru subsecţie	— — — — —	— — lei	3871.—
			Total: lei 3871.—

B I L A N Ţ :

Intrate	— — — — —	— — lei	10272.—
Eşite	— — — — —	— — „	3871.—
			Excedent „ 6401.—

7. Subsecţia Bucium.

A INCASĂRI.

1. In aniii 1919—1926	— — — — —	— — lei	240.—
2. „ 1928—1929	— — — — —	— — „	3400.—
			Total: lei 3640.—

B. CHELTUELI

1. Pentru biurou şi deplasări	— — — — —	— — lei	3440.—
			Total: lei 3440.—

B I L A N Ţ :

Intrări	— — — — —	— — lei	3640.—
Eşiri	— — — — —	— — „	3440.—
			Excedent „ 200.—

C A P. III.

A. FONDUL „Căminul Invăţătorilor“

1. Depuneri la banca „Silvania“ Şimleu	— — — — —	— — lei	16101.—
2. Dobândă după depuneri pe anul 1929	— — — — —	— — „	1932.—
3. D. puneri şi interes capit. Banca Comercială Zălau,	— — — — —	— — „	9049.—

4. 4 Buc. acții de a „Silvaniei“ (á 100 cor) — „	200.—
Total: lei 27282.—	

B. FONDUL „Ion Pop Reteganul“

1. Depunere le banca „Silvania“ — — — lei	46.—
2. „ „ „Codreana“ Băsești — „	91.24
Total: lei 137.44	

C A P. IV

Credem de a noastră datorie ca să punem în fața ad. gen. ca o orientare, și gestiunea anului în curs; aceasta pentru motivul, ca să se vadă, care subsecție cu cât a contribuit din taxe pentru Asociație. Sumele trimise sunt numai o parte din cotizații, urmând ca restul să se încaseze și înainteze ulterior, ca Secția și ea să-și poată îndeplini obligațiunea față de Asociația Inv. din Transilvania, unde are să achite o restanță considerabilă de pe anii 1927-1929.

A. INCASĂRI, până la 4 August 1930.

1. Excedentul anului 1929 — — — — — lei	7790.75
2. Depunre — — — — — „	1200.—
3. Taxe: plasa Tăsnad — — — — — „	7000.—
4. „ „ Valea lui Mihai — — — — — „	1750.—
5. „ „ Crasna — — — — — „	6819.—
6. „ „ Cehul-Silvaniei — — — — — „	920.—
7. „ „ Carăi — — — — — „	6617.—
8. „ „ Șimleu — — — — — „	7478.—
9. „ „ Bocșa — — — — — „	1800.—
Total: lei 41374.75	

B. CHELTUELI, până la 4. August 1930.

1. Președintelui cheltueli de deplasare — — lei	12970.75
2. Cheltueli pentru biroul casei — — — „	432.—
3. Deplasările casierului — — — — — „	730.—
4. Deleg. Asoc. la Congres. din București (1929) „	4000.—
5. Pentru actul constitutiv al Secției — — — „	448.—
6. Diferite cheltueli — — — — — „	484.—
7. Imprimare — — — — — „	1020.—
8. Pentru bustul lui Simion Bărnuțiu — — — „	1000.—
9. Diverse — — — — — „	3000.—
Total: lei 23904.75	

B I L A N Ţ :

Intrare	— — — — —	lei	41374.75
Elire	— — — — —	„	23904.75
			<u>Excedent „</u>
			17470.—

C A P. V.

Proiect de buget pe anii 1930 și 1931.

A. INCASĂRI.	1930.	1931.
1. Excedentul la 31 Dec- 1929 (31 XII 1930)	— — — — — lei 8890.75	42990.75
2. Taxe dela membrii (rest și curs.)	« 70000.—	50000.—
3. Dividenda după 7 acții	— — « 600.—	600.—
4. Dobândă după depuneri	— — « 3000.—	2500.—
<u>Total lei</u>		<u>96090.75</u>

B. CHELTUELI.

1. Taxă catre Asoc. gen. Cluj	— lei 20.000,—	20.000,—
2. Pentru deplasări	— — — — — « 15.000,—	15.000,—
3. Pentru biurou și imprimare	— — — — — « 2.000,—	2.000,—
4. Cheltueli neprevăzute	— — — — — « 1.500,—	1.000,—
5. Diverse	— — — — — « 1 000,—	1,000,—
<u>Total lei</u>		<u>39.000,—</u>

BILANŢ.

Intrate	— — — — — lei	82.490,75	96.090,75
Èșite	— — — — — «	39.500,—	39.000,—
<u>Excedent lei</u>		<u>42.990,75</u>	<u>57.090,75</u>

Onorată adunare generală,

Ținem să amintim că, dela ultima adunare gen. Comitetul central a luat măsuri pentru incasarea taxelor dela membrii și a verificat socotelile subsecțiilor, dela înființare până in anul 1929, conform însărcinării adunării gen. din anul 1929.

Adunarea gen. are datoria a controla și, ca urmare, a verifica sau a obiecționa aceste socoteli. Observăm și noi că, in unele subsecții sau făcut cheltueli prea mari, aproape toate taxele incasate. De aici a urmat apoi anomalia că, prezidiul central n'a putut să-și facă datoria integral fața de Asoc.

inv. din Transilvania, unde și azi, restanțele cari ne privesc fac o sumă considerabilă. Din contul de gestiune se află că, am achitat toate taxele reștanțe până la finea anului 1926, în sumă de 9216 lei, iar pe anul 1927 suma de 6784 lei. Pe anul 1928 și 1929 nu s'a plătit nimic, încă.

Subsecțiile nu pot să cheltuiască decât 20% a sumelor ce incasează. Restul, în baza art. 15-e. sunt a se trimite fără așteptarea somației, casieriei generale.

Ar fi de dorit ca prezenții și casierii subsecțiilor, precum și colegii cari au delegații de a acorda salariile, să nu întârzie cu reținerile sau mai bine zis cu trimiterea taxelor reținute, casierului general.

Trebuie să ne dăm seama că, avem răspundere nu numai morală ci și materială față de organizația noastră, care numai în acest fel va fi în stare să ne dea ajutorul de care avem lipsă la îndeplinirea și realizarea multelor probleme ce avem la ordinea zilei.

Cea mai însemnată între toate problemele care credem că, trebuie să ne preocupe acum și în viitor pe noi pe Sălăjenii, este problema înființării Căminului Învățătorilor, pentru care până în prezent, se recunoaștem, am făcut foarte puțin aproape nimic.

Adunarea gen. are datoria morală să ia hotărâri și să dea îndrumări categorice pentru a începe adevărata acțiune ce se impune pentru realizarea acestui deziderat al nostru al Sălăjenilor.

* * *

Ca urmare a celor expuse rugăm On. adunare generală ca să binevoiască.

1. a lua la cunoștință raportul nostru.
  2. a aproba gestiunea pe timpul de la 1 Sept. 1927 până la 31 Dec 1929 și a ne da descărcarea cuvenită.
  3. a aproba gestiunea subsecțiilor.
  4. a aproba proiectul ce buget pe anul 1930 și 1931.
- Ortelec, la 4 August 1930.

Președinte :
Simion Oros

Casari :
Iuliu Cărpinean.